

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร
ในตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

LISTENING TO AGRICULTURAL RADIO BROADCASTING PROGRAMS OF FARMERS IN
TAMBOL TUM SIGHA AMPHOE MUANG, CHUMPHONE PROVINCE.

โดย

นางสาว จันทนา ศรีบุญยะแก้ว

T096060

เสนอ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

พ.ศ. 2540

ปพ.

๑๘๔๖๓

๘๕๔๐

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... ๑๕๐๐๐

รับเดือนปี..... ๗/๑๖/๒๕๓๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

การรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร
ในตำบลลำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

LISTENING TO AGRICULTURAL RADIO BROADCASTING PROGRAMS OF FARMERS IN
TAMBOL TUM SIGHA AMPHOE MUANG, CHUMPHONE PROVINCE.

โดย

นางสาว จันทนา ศรีบุญยะแก้ว

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ. (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ ๕ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๐

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature] 6 พ.ค. 40

(นายอนันต์ ศรีเกตุ)

กรรมการปัญหาพิเศษ

[Signature] 6 พ.ค. 40

(สมศักดิ์ อุตสาหกรรม)

หัวหน้าภาควิชา

[Signature] 7 พ.ค. ๒๕๔๐

(นส. ประยุทธ์ อภิรักษ์)

เลข

14893

๗๒๔๖๓

๒๑ ส.ค. ๒๕๔๑

๒๕๓๙

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียงของ
เกษตรกรในตำบลสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร
โดย : นางสาว จันทนา ศรีบุญยะแก้ว
ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร
ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ : .....

(อาจารย์ ถนอมนวล สีทะกุดัง)

..... 6 / พ.ค. / 40 .....

ความเจริญก้าวหน้าในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรไปสู่เกษตรกรนั้นวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อมวลชนที่สำคัญประเภทหนึ่ง ถ้าเกษตรกรที่ติดตามรับฟังรายการทางวิทยุกระจายเสียงและผู้จัดรายการ ร่วมมือกันโดยผู้จัดรายการ จัดรายการให้ตรงกับความต้องการของเกษตรกร และเกษตรกรเองก็แจ้งความต้องการของตนให้ผู้จัดรายการทราบว่าต้องการรับข่าวสารประเภทใด หากเป็นเช่นนี้จะช่วยทำให้การพัฒนาการเกษตรโดยใช้วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อเผยแพร่เจริญก้าวหน้า

วัตถุประสงค์ของการศึกษาเรื่องการรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร ในตำบลสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และสังคมโดยทั่วไปของเกษตรกร ลักษณะการรับฟังรายการวิทยุ และลักษณะต่อเนื่องหลังจากฟังวิทยุรวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร ในตำบลสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

การศึกษานี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ข้อมูลที่ใช้ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรที่ทำมา จำนวน 141 คน ในตำบลสิงห์ จังหวัดชุมพร

ผลการศึกษาสรุปได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่รับฟังข่าวสารด้านการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงเป็นอันดับที่ 1 ร้อยละ 51.57 รองลงมารับฟังข่าวสารด้านการเกษตรจากโทรทัศน์เป็นอันดับที่ 2 ร้อยละ 35.56 เกษตรกรส่วนใหญ่ที่รับฟังมีอายุอยู่ระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.82 รองลงมา มีอายุอยู่ระหว่าง 51 - 60 ปี ร้อยละ 23.40 เกษตรกรที่รับฟังจะมีอายุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เฉลี่ย 42 ปี โดยเกษตรกรจะมีเครื่องรับวิทยุกระจายเสียงทุกครอบครัวจำนวน 1 เครื่อง คิดเป็นร้อยละ 92.16 ช่วงเวลาที่รับฟังข่าวสารด้านการเกษตรส่วนใหญ่ในช่วงเช้า คิดเป็นร้อยละ 53.90 ในช่วงเวลา 05.00 - 10.00 น. ร้อยละ 60.99 และรองลงมาเป็นช่วงตอนเย็นร้อยละ 20.57 ในช่วงเวลา 15.00 - 17.00 น. ร้อยละ 21.99 เกษตรกรนาน ๆ จะรับฟังวิทยุกระจายเสียง (1 ต่อ 2 วัน/สัปดาห์) คิดเป็นร้อยละ 41.84 รองลงมาฟังวิทยุกระจายเสียงสม่ำเสมอ (5 ต่อ 7 วัน/สัปดาห์) คิดเป็นร้อยละ 30.50 และช่วงเวลาขณะทำงานเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่เคยฟังวิทยุกระจายเสียง คิดเป็นร้อยละ 53.19 แต่เกษตรกรมีความเห็นว่ารายการข่าวสารด้านการเกษตรมีประโยชน์มาก คิดเป็นร้อยละ 95.04 นำประโยชน์ที่ได้รับจากการรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรไปปรับปรุงพื้นที่ทำการเพาะปลูก และวิธีการผลิตทางการเกษตร ร้อยละ 36.17 รองลงมารับฟังเพื่อเพิ่มความรู้ให้กับตนเองร้อยละ 31.19 โดยชอบฟังรูปแบบรายการความรู้ทางการเกษตรเป็นหลักสลับกับเพลง ร้อยละ 55.32 รองลงมาชอบฟังรายการรูปแบบรายการเพลงแทรกความรู้ทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 24.11 มีวิธีการเลือกฟังสถานีวิทยุกระจายเสียงที่มีข้อมูลข่าวสารที่ชอบ 56.74 รองลงมาเลือกฟังสถานีที่เปิดเพลงเพราะร้อยละ 21.28 เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีความต้องการรับฟังข่าวสารความรู้ทางการเกษตรเรื่องใหม่ ๆ เลย และหลังจากรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรจากทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแล้ว เกษตรกรในตำบลถ้ำสิงห์ทั้งหมดที่ทำการศึกษาให้ความเห็นว่าไม่เคยติดต่อกับทางรายการ หรือสถานีวิทยุกระจายเสียง

ปัญหาและเสนอแนะของเกษตรกรด้านการรับฟังข่าวสารไม่มีปัญหาด้านการภาษาทางวิชาการ หรือใช้ศัพท์ต่างประเทศทำให้เข้าใจยาก การอธิบายไม่ชัดเจน การจัดลำดับขั้นตอนไม่ดี ทำให้สับสนและการออกอากาศช่วงเวลาไม่เหมาะสมแต่มีปัญหาด้านเนื้อหาสาระของรายการ โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ทางรายการเกษตรที่ออกอากาศมักออกอากาศเรื่องที่ยาวจนเกินไป ทำให้มีปัญหาในการติดตามรับฟัง ขาดความต่อเนื่องด้านเนื้อหา

สำหรับข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการศึกษาปัญหาเรื่องการรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกรในตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ผู้ศึกษาเห็นว่า ผู้จัดรายการของแต่ละสถานีควรออกอากาศข่าวสาร และความรู้ทางการเกษตรแบบสั้น ๆ และควรจบในครั้งเดียว การจัดรายการเกษตรออกอากาศควรเป็นตอนเช้าช่วงเวลา 05.00 - 10.00 น. หรือตอนเย็นช่วงเวลา 13.00 - 15.00 น. เพราะเป็นช่วงที่เกษตรกรมีเวลาว่างมากที่สุด และควรเป็นเรื่องที่เกษตรกรสนใจ รวมถึงเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของอำเภอเมืองจังหวัดชุมพรด้วย

คำนิยม

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็ เพราะได้รับความกรุณาช่วยเหลือ จากหลาย ๆ ท่านที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอาจารย์ถนอมนวล สีหะกุลัง ซึ่งเป็นประธานกรรมการ ปัญหาพิเศษที่ได้กรุณาชี้แนะแนวทางมาตั้งแต่ต้น อีกทั้งอาจารย์สมศักดิ์ ภูหาสวรรค์เวช ซึ่งช่วยทำหน้าที่เป็นกรรมการปัญหาพิเศษ โดยทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไข รวมถึงผู้ที่ให้ความอนุเคราะห์ด้านข้อมูล คือ เจ้าหน้าที่ของสำนักเกษตร อำเภอมือง จังหวัดชุมพรทุกท่าน และที่ขาดเสียมิได้ คือ เกษตรกรทุกท่านในตำบล ถ้ำสิงห์ที่ให้สัมภาษณ์ อีกทั้งยังให้ความเป็นกันเองในขณะสัมภาษณ์ ขาพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งในบุญคุณของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณผู้ที่เป็นหลักแห่งชีวิต และเป็นผู้ที่ให้ความสำเร็จ ในชีวิตแก่ขาพเจ้า คือ บิดา และมารดา ทำให้ขาพเจ้ามีกำลังใจศึกษาปัญหาพิเศษเรื่องนี้จนแล้วเสร็จ นับเป็นความภาคภูมิใจ ในชีวิตการศึกษาของขาพเจ้าเป็นอย่างยิ่ง

จันทนา ศรีบุญยะแก้ว

เมษายน 2540

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(1)
สารบัญภาพ	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	4
บทที่ 3 วิธีการศึกษา	19
บทที่ 4 ผลการศึกษา	22
บทที่ 5 สรุปและขอเสนอแนะ	40
เอกสารอ้างอิง	43
ภาคผนวก	45

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. การกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา	20
2. อายุของเกษตรกร	22
3. เพศของเกษตรกร	23
4. ภูมิลำเนาเดิมของเกษตรกร	23
5. การนับถือศาสนา	24
6. สถานภาพการสมรส	24
7. ระดับการศึกษาของเกษตรกร	25
8. จำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกร	25
9. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานด้านการเกษตร	26
10. รายได้ทางการเกษตร	27
11. สภาพการถือครองที่ดิน	28
12. การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร	28
13. การได้รับข่าวสารต่าง ๆ ทางทางการเกษตรของเกษตรกร	29
14. สื่อที่เกษตรกรชอบฟังข่าวสารด้านการเกษตรมากที่สุด	30
15. จำนวนวิทยุกระจายเสียงที่เกษตรกรมี	30
16. ความถี่ในการฟังวิทยุขณะทำงาน	31
17. ความถี่ในการฟังวิทยุขณะทำงาน	31
18. เวลาที่รับฟังวิทยุกระจายเสียง	32
19. ช่วงเวลาที่รับฟังวิทยุเป็นประจำ	32
20. สถานที่ที่เกษตรกรฟังวิทยุ	32
21. รูปแบบของข่าวสารด้านการเกษตร	33
22. รายการวิทยุทางการเกษตร	33
23. วิธีการเลือกฟังสถานีวิทยุกระจายเสียง	34
24. การติดต่อกับทางรายการ	34
25. ความน่าเชื่อถือของข่าวสารการเกษตร	35
26. ประโยชน์ของรายการข่าวสารด้านการเกษตร	35
27. ปัญหาในการติดตามรับฟังข่าวสารด้านการเกษตร	36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (ต่อ) -

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
28. ความเหมาะสมของรายการที่เผยแพร่	36
29. ประโยชน์จากการรับฟังข่าวสารด้านการเกษตร	37
30. ประโยชน์ที่รับฟังข่าวสารการเกษตรต่อการทำการเกษตรของเกษตรกร	37
31. ความต้องการรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรในเรื่องใหม่ ๆ นอกเหนือจากที่ฟัง	38
32. ความทันต่อเหตุการณ์ของข่าวสารด้านการเกษตร	38

สารบัญภาพ

ภาพภาคผนวกที่

1. ภาพแสดงที่ตั้งของตำบล

หน้า

46

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

วิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร เป็นสื่อที่จัดขึ้นโดยมีกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายที่ชัดเจน นั่นก็คือ “กลุ่มเกษตรกร” ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นประชากรส่วนใหญ่ และเป็นกลุ่มประชากรกลุ่มสำคัญของประเทศในฐานะที่เป็นประเทศเกษตรกรรม ดังนั้น หากประชากรกลุ่มนี้เป็นประชากรที่มีคุณภาพย่อมจะส่งผลดีกับประเทศโดยภาพรวม

แต่จากสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของประเทศไทย เกษตรกรซึ่งถือว่าเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศจำนวน 60 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 60 ของประชากรทั้งหมด ยังประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดความรู้ ความชำนาญในการทำการเกษตรแบบใหม่ที่ให้ผลผลิตโดยรวมดีขึ้น ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ รวมถึงการไม่เข้าใจเทคโนโลยีทางการเกษตรใหม่ ๆ

ดังนั้น วิธีการที่จะเผยแพร่ความรู้ที่ถูกทางแก่เกษตรกร เพื่อให้ความรู้ ความสามารถที่จะช่วยเหลือตนเองได้ ให้มีความคิดริเริ่มต่อความก้าวหน้าในงานอาชีพ และเห็นความสำคัญของหลักวิชาการเกษตรแผนใหม่ อันจะทำให้เกษตรกรบรรลุเป้าหมายในการประกอบอาชีพ จำเป็นต้องใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข่าวสารทางด้านการเกษตร

จากสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรไทยในปัจจุบันมีปัญหาความยากจน การศึกษา สุขภาพอนามัย และสภาพเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติทางด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย วิธีการที่จะเผยแพร่ความรู้อันจะแก้ปัญหของเกษตรกรได้ โดยอาศัยสื่อประเภทวิทยุกระจายเสียง ในการส่งเสริมความรู้ทางการเกษตรด้านต่าง ๆ ได้อย่างดีที่สุด กล่าวคือ เกษตรกรที่อ่านและเขียนหนังสือไม่ได้ สามารถฟังแล้วเข้าใจ เกษตรกรที่ออกไปทำไร่ ทำสวน ทำกิจกรรมไปด้วยแต่ก็สามารถฟังไปด้วย สามารถนำไปปฏิบัติหรืออย่างน้อยก็ได้ผลในแง่ของการกระตุ้นความคิดให้ทราบว่าในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ นั้น มีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมไปเพียงใด ทั้งยังต้องกระตุ้นให้เกษตรกรมีความเชื่อมั่นในการกล้าเสี่ยงที่จะประกอบการทั้งเรื่องที่กำลังปฏิบัติ และเรื่องที่ยังไม่เคยปฏิบัติเลย นอกจากนี้การเผยแพร่ความรู้โดยวิทยุยังสามารถทำได้โดยค่าใช้จ่ายต่อหัวถูกมาก เมื่อเทียบกับสื่ออื่น ๆ ทั้งยังสะดวกรวดเร็ว ครอบคลุมพื้นที่กว้างขวาง สามารถพาไปได้ทุกที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมทั้งแต่ละจังหวัดมีสถานีรับทุกจังหวัด แต่ละครอบครัวไม่ว่าจะเป็นในเมือง และชนบท สามารถที่จะรับฟังข่าวสาร และความรู้ต่าง ๆ ได้จากวิทยุกระจายเสียง

ดังนั้น วิทยุกระจายเสียงสามารถเข้าถึงเป้าหมายและกลุ่มผู้ฟังได้มาก สะดวก ทุกที่ ทุกเวลา และช่วยส่งเสริมงานการเกษตรที่มีความจำเป็นต่อเกษตรกร วิทยุกระจายเสียงช่วยในการพัฒนาตัวเกษตรกร และช่วยส่งผลดีให้ประเทศในที่สุด เราจึงควรศึกษาให้ทราบถึงการรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกรว่า ผลการรับฟังเป็นอย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรใน ต.ถ้ำสิงห์ อ.เมือง จ.ชุมพร
2. เพื่อศึกษาถึงลักษณะการรับข่าวสารการเกษตรผ่านสื่อวิทยุกระจายเสียง ใน ต.ถ้ำสิงห์ อ.เมือง จ.ชุมพร
3. เพื่อศึกษาผลการรับฟังและการรับข่าวสารของสื่อวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร ใน ต.ถ้ำสิงห์ อ.เมือง จ.ชุมพร รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการศึกษานี้จะสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับผู้ผลิตรายการ ได้ทราบถึงผลกระทบของการฟังข่าวสาร และความรู้ใหม่ ๆ ด้านการเกษตร เพื่อนำมาทำการปรับปรุงรายการวิทยุกระจายเสียงให้พัฒนา และเหมาะสมแก่เกษตรกรผู้รับข่าวสาร
2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้รับฟัง และรับข่าวสารการเกษตรจากสื่อวิทยุกระจายเสียง
3. สามารถนำการศึกษานี้ไปใช้ในการประกอบการผลิต และจัดรายการให้ความรู้แก่เกษตรกรของแต่ละสถานีวิทยุกระจายเสียงได้
4. ทำให้ทราบข้อดีและข้อเสีย รวมถึงข้อจำกัด โดยใช้สื่อด้านวิทยุกระจายเสียงในการส่งเสริมการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะผู้ฟังซึ่งเป็นเกษตรกรใน ต.ถ้ำสิงห์ อ.เมือง จ.ชุมพร ที่รับฟังการกระจายเสียงของสถานีวิทยุกระจายเสียงของท้องถิ่น ในจังหวัดชุมพร จำนวน 5 สถานี (ทั้ง A.M. และ F.M.) โดยทำการศึกษากลุ่มเกษตรกรผู้ฟังข่าวสารความรู้ทางการเกษตรใน ต.ถ้ำสิงห์ เท่านั้น จำนวน 6 หมู่บ้าน จำนวนประชากรตัวอย่าง 141 คน โดยคตินิยามศัพท์

เกษตรกร หมายถึง ตัวแทนหรือตัวอย่างที่ทำการสุ่มของแต่ละครอบครัวที่ทำการประกอบอาชีพด้านการเกษตร เกี่ยวกับการทำการเพาะปลูกพืชสวนเป็นหลัก เช่น ทุเรียน เงาะ มะละกอ เป็นต้น ใน ต.ถ้ำสิงห์ อ.เมือง จ.ชุมพร

วิทยุกระจายเสียง หมายถึง สื่อหรือโสตทัศนูปกรณ์ชนิดหนึ่งที่จัดส่งออกอากาศด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ทั้งยังสามารถใช้เครื่องรับคลื่นได้ คลื่นที่ส่งออกไปนี้สามารถกระจายได้รอบทิศทาง ซึ่งจะเป็นสื่อที่ให้ข่าวสาร รวมถึงความรู้ต่าง ๆ ให้กับกลุ่มเป้าหมายได้กว้างขวาง และราคาถูกที่สุด

ผู้ฟังรายการ หมายถึง เกษตรกรที่รับฟังรายการจากวิทยุกระจายเสียง

สื่อมวลชน หมายถึง สื่อกลางในการนำข่าวสารและความรู้แขนงต่าง ๆ ไปสู่มวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และภาพยนตร์

ข่าวสารเกษตรกร หมายถึง รายการและข่าวสารที่จัดขึ้นเพื่อเผยแพร่ผลงาน การค้นคว้าทดลองความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการเกษตรไปสู่เกษตรกรทางสถานีวิทยุกระจายเสียง ซึ่งรายการนี้จัดทำหลายรูปแบบ เช่น การเสนอบทความรู้ทางการเกษตร การเสนอข่าวความเคลื่อนไหวทางการเกษตรให้เกษตรกรได้ทราบ เป็นต้น

ผู้จัดรายการเกษตร หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ประกาศและรับผิดชอบ ในการจัดเสนอรายการการเกษตรของสถานีวิทยุกระจายเสียง

เวลาในการรับฟัง หมายถึง ช่วงเวลาในการรับฟังข่าวสารทางการเกษตรของเกษตรกรใน ต.ถ้ำสิงห์ แบ่งเป็นช่วง ๆ คือ

ช่วงเช้า	ตั้งแต่ 05.00 - 10.00 น.
ช่วงบ่าย	ตั้งแต่ 13.00 - 14.00 น.
ช่วงเย็น	ตั้งแต่ 15.00 - 17.00 น.

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยจึงได้แบ่งการตรวจสอบเอกสารออกเป็น 4 หัวข้อใหญ่ ๆ คือ

1. ความหมายโดยทั่วไปเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร
2. คุณลักษณะโดยทั่วไปเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง
3. การใช้วิทยุกระจายเสียงเพื่อพัฒนาชุมชนการเกษตร และสาธารณสุข
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความหมายโดยทั่วไปเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสาร

ในปัจจุบันวิทยุเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเรา ไม่ว่าจะอยู่ในพื้นที่ชนบทที่ห่างไกลเพียงไรก็ตาม ตามบ้านเรือนสามารถมีวิทยุไว้เป็นสิ่งให้ความบันเทิง วิทยุฟังข่าวสารต่าง ๆ ในท้องถิ่นที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ ด้วยคุณลักษณะพิเศษของวิทยุนี้ทั้งในท้องถิ่น และเมืองที่มีความเจริญ วิทยุจึงเป็นเครื่องมือสื่อสารที่แพร่หลาย เพราะข่าวสารต่าง ๆ สามารถเดินทางได้ไกล และสามารถเข้าถึงในถิ่นทุรกันดารได้ ด้วยเหตุนี้ นักโสตทัศนศึกษาจึงมองเห็นประโยชน์ และวิธีการที่จะนำมาใช้ (เกื้อกูล , 2518 : 78)

การติดต่อสื่อสารมวลชนนั้น มีวัตถุประสงค์ที่จะเข้าถึงเกษตรกรเป้าหมาย คราวละมาก ๆ อาจจะพูดได้ง่าย ๆ ว่าทั้งจังหวัดทั้งภาค หรือทั้งประเทศก็ได้การติดต่อแบบนี้กระทำได้โดยใช้สื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หรือเอกสารสิ่งพิมพ์ เป็นต้น การติดต่อสื่อสารแบบนี้สามารถเข้าถึงเกษตรกรเป้าหมายได้คราวละมาก ๆ แต่ได้ผลเหมาะสมในด้านสร้างสรรค์กระตุ้นความคิด หรือปลุกกระตุ้นความคิดเท่านั้น ไม่มีผลผูกพันทางจิตใจ หรือการยอมรับเท่าไรนักและโดยทั่วไปการติดต่อสื่อสารทางเดียว(one-way communication) (สมเกียรติ , 2521 : 25)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่องทางการสื่อสาร (Communication Channels)

1. Mass media channel หมายถึง การสื่อสารที่ต้องอาศัยสื่อสารมวลชนเป็นสำคัญ เป็นการสื่อสารแบบคนจำนวนมาก ผู้รับมีความแตกต่างกันในด้านการศึกษา ความสนใจ สภาพเศรษฐกิจ และสังคม ช่องทางการสื่อสาร ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ เอกสารสิ่งพิมพ์

2. Interpersonal channel เป็นการสื่อสารระหว่างบุคคล 2 คนขึ้นไป มีการโต้ตอบซึ่งกันและกันของผู้ส่งสารและรับสาร (อดิศักดิ์ , 2523 : 41)

2. คุณลักษณะโดยทั่วไปเกี่ยวกับวิทยุกระจายเสียง

วิทยุกระจายเสียงเป็นสิ่งที่ให้ข่าวสาร ในลักษณะของความเป็นกันเอง คือมักจะให้ข่าวสารในรูปของการสนทนา ความรวดเร็วในการเผยแพร่ข่าวสาร และการที่สามารถนำติดตัวไปที่ต่าง ๆ ได้เป็นลักษณะพิเศษที่ทำให้วิทยุแตกต่างจากสิ่งอื่น ๆ ในด้านความรวดเร็ว นั้น หากมีเหตุการณ์ที่เร่งด่วน สามารถออกอากาศได้ในทันทีที่สถานีวิทยุได้รับข่าวสารนั้น โดยไม่ล่าช้าอันเนื่องมาจากกระบวนการผลิต เช่น สิ่งพิมพ์ เช่นสถานีวิทยุกระจายเสียงเกี่ยวกับแก็สระเบิดได้ภายใน 2-3 นาที ที่ได้รับแจ้งจากผู้สื่อข่าวที่เห็นเหตุการณ์ นอกจากนี้รายการทางวิทยุ ที่ความยืดหยุ่นมากกว่ารายการทางโทรทัศน์ จึงสามารถที่จะตัดรายการเพื่อประกาศข่าวด่วนได้โดยไม่ใช่เวลาในการตัดสินใจมากนัก แม้ว่าเรื่องราวด้านประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่ไม่เกี่ยวกับความเร่งด่วน แต่เมื่อเกิดวิกฤติการณ์ การออกอากาศอย่างรวดเร็วนี้จะช่วยให้องค์กรข่าวสารไปยังมหาชนได้อย่างรวดเร็ว ส่วนการที่วิทยุสามารถพกพาไปได้ และครอบคลุมพื้นที่ได้อย่างกว้างขวาง จึงเป็นที่นิยมฟังกันมากแม้ในระหว่างเวลาเดินทาง เวลาทำงานฯ เช่น บุคคลที่ขับรถไปทำงานก็ฟังวิทยุในรถยนต์ได้ แมื่บ้านฟังในขณะที่กำลังตัดหญ้าในสนาม เป็นต้น (กัญญา, 2533 : 283)

วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่มีคุณลักษณะเสนอข่าวได้ทวีคูณ (message multiplier) เพราะสามารถกระจายเสียงไปยังกลุ่มผู้ฟังเป้าหมายจำนวนมากในเวลาเดียวกัน ซึ่งอยู่ในภูมิภาคไกลในขอบเขตรัศมีการรับฟังภายในเวลาไม่กี่นาที การจัตรายการวิทยุกระจายเสียง เพื่อผู้ฟังเฉพาะกลุ่ม เช่น เกษตรกร จึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นสำหรับสังคมเกษตร เช่น ประเทศไทย เพราะการจัตรายการวิทยุกระจายเสียง เพื่อการเกษตรนอกจากจะแจ้งข่าวสารการเกษตรที่ใหม่ และถูกต้องให้เกษตรกรทราบได้อย่างรวดเร็ว มีประโยชน์โดยตรงให้เกษตรกรปรับปรุงการผลิตพืชผลการเกษตรของตนให้มีรายได้คุ้มกับการลงทุนการผลิตแล้ว เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยังเป็นประโยชน์โดยอ้อมต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดนโยบายวางแผนการพัฒนา เศรษฐกิจ โดยส่วนรวมของประเทศอีกด้วย (สมุน . 2531 : 386)

ในการใช้สื่อเพื่อแก้ไขและพัฒนาสังคมสังคมโดยทั่วไปนั้น หากมุ่งจะพัฒนาเกี่ยวกับ บุคคล และกลุ่มขนาดเล็ก สื่อบุคคลจะมีความเหมาะสมในการเปลี่ยนแปลงเจตคติ และพฤติกรรม ได้มากที่สุด แต่ถ้ามุ่งที่จะกระจายข่าวสารและความรู้อย่างกว้าง ๆ และกระตุ้นให้เกิด ความร่วมมือในการแก้ไขหรือพัฒนาสังคมโดยส่วนรวมแล้ว สื่อมวลชนจะมีบทบาท และ อิทธิพลมากขึ้น โดยเฉพาะวิทยุกระจายเสียงซึ่งเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้กว้างขวางวิทยุโทรทัศน์ สำหรับกลุ่มเป้าหมายในเมืองหรือพื้นที่ที่มีกระแสไฟฟ้าใช้ ภาพยนตร์ที่ฉายในโรงภาพยนตร์ หรือหน่วยฉายภาพยนตร์เคลื่อนที่ที่สื่อสิ่งพิมพ์สำหรับผู้ผู้อ่านหนังสือออก มีกำลังซื้อและอยู่ใน แหล่งที่สามารถซื้อหาได้ (ปรัชญา, 2534 : 900)

ระบบการกระจายเสียง

ระบบการกระจายเสียงที่ใช้ในปัจจุบันเกี่ยวกับด้านการกระจายเสียงมี 2 ระบบ คือ ระบบ A.M. (Amplitude Modulation) เป็นการผสมคลื่นทางช่วงยาว และระบบ F.M. (Frequency Modulation) เป็นการผสมทางความถี่

- ระบบ A.M. ใช้กับวิทยุทั่ว ๆ ไป คลื่นเสียงสามารถเดินทางเป็นระยะไกล ๆ ได้ก็ เครื่องสิ่งมีกำลังส่งแรงระบบนี้ไม่สามารถขจัดเสียงคลื่นรบกวนได้ ความไพเราะของน้ำเสียง ในระบบนี้ไม่ดีพอ

- ระบบ F.M. ส่วนใหญ่มักจะใช้กับวิทยุ เพื่อการศึกษาและวิทยุประจำท้องถิ่นส่ง กระจายเสียงด้วยความถี่สูงกว่า (ความยาวคลื่นสั้นกว่า) สามารถขจัดเสียงรบกวนได้ ความ ไพเราะของน้ำเสียงในระบบนี้ดีมากแต่การส่งสัญญาณไปได้ไม่ไกล (นภภรณ์, 2534 : 496)

คุณสมบัติของวิทยุกระจายเสียง

1. เป็นสื่อมวลชน หมายถึง สามารถให้ข่าวสารและความรู้ได้อย่างรวดเร็ว และกว้าง ขวางในทุกส่วนของประเทศ รวมถึงการสื่อสารสัมพันธ์ระหว่างสองฝ่ายไปมาได้เหมือนกันอยู่ต่อ หน้ากัน

2. ให้ความบันเทิง รายการวิทยุสามารถถ่ายทอดเหตุการณ์จริง ชีวิตจริง ไปยังกลุ่ม เป้าหมายได้ แม้อยู่ไกลออกไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ทัศนเวลา เหตุการณ์ และความรู้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ วิทยุกระจายเสียงสามารถเสนอความรู้ที่ทันสมัย หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้ทันที

4. ทำให้เกิดแรงจูงใจ วิทยุกระจายเสียงสามารถกระตุ้นอารมณ์ ก่อให้เกิดแรงจูงใจต่อกลุ่มชนได้มาก

ในการที่จะใช้สื่อวิทยุกระจายเสียงให้ได้ผลในการนำการเปลี่ยนแปลงในชนบทต้องขึ้นอยู่กับ จำนวนเครื่องรับวิทยุในท้องถิ่นที่จะทำการเปลี่ยนแปลง หรือของกลุ่มบุคคลเป้าหมายอุปนิสัยของผู้รับการเปลี่ยนแปลงว่าชอบฟังรายการเกษตรกรรมหรือไม่ ยังขึ้นอยู่กับความสามารถในการจัดรายการของผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง และงบประมาณที่ใช้ แต่อย่างไรก็ตาม บทบาทของวิทยุกระจายเสียงเกี่ยวกับการเกษตรในเมืองไทยยังจำกัดอยู่บ้าง คือ มีสถานีต่าง ๆ ที่ดำเนินการเกษตรไม่มากนัก และการจัดรายการก็ขาดการวิจัยถึงปฏิกิริยาตอบสนอง (Feed back) (อุดม , 2526 : 32)

บทบาทของวิทยุกระจายเสียง

ธวัชชัย (2524) กล่าวว่า ในประเทศที่กำลังพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่ใช้ในการพัฒนาประเทศมีไม่เพียงพอกับความต้องการ รัฐบาลจึงต้องใช้สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเทคโนโลยี ข่าวสารความรู้ นโยบายของรัฐ ไปสู่บุคคลเป้าหมายจำนวนมากในเวลาอันรวดเร็ว และรัฐได้ตระหนักถึงคุณสมบัติของสื่อมวลชน ที่จะนำไปใช้เป็นสื่อในการพัฒนาประเทศได้ วิทยุกระจายเสียงก็เป็นสื่อมวลชนที่มีบทบาทมากและมีความสำคัญยิ่งในการใช้เป็นสื่อช่วยกันพัฒนาประเทศได้

วัฒนา (2530) กล่าวว่า มีหลายประเทศยอมรับประโยชน์ของวิทยุกระจายเสียง และนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาชนบทให้มากขึ้น วิทยุจะเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดข่าวสารความรู้สู่ผู้ฟัง เป็นเครื่องมือที่มีอิทธิพลให้เกิดขบวนการพัฒนาประเทศ หากแต่ว่าผลสำเร็จจะอยู่ที่ว่าจะใช้วิทยุอันด้วยเหตุผล และจุดประสงค์อย่างไร และข้อสังเกตอีกประการหนึ่ง คือ วิทยุกระจายเสียงจะมีประสิทธิภาพในการสื่อสารได้ดีกว่าหนังสือพิมพ์ เพราะสามารถเข้าถึงบุคคลได้ทุกเพศ ทุกวัย โดยไม่ต้องคำนึงถึงวุฒิทางการศึกษา ผู้ฟังวิทยุไม่จำเป็นต้องมีคุณลักษณะพิเศษแต่อย่างใด นอกจากนี้วิทยุกระจายเสียงยังมีโอกาสที่ดีกว่าวิทยุโทรทัศน์ด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจคือ ราคาของวิทยุกระจายเสียงไม่สูงมากนักประชาชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถซื้อหาเอาไว้ได้ ดังนั้น วิทยุกระจายเสียงจึงควรที่จะถูกใช้เป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการต่าง ๆ เช่น เกษตรกรรม การศึกษา สาธารณสุขไปสู่ประชาชน

กล่าวโดยสรุป คือ วิทยุกระจายเสียงจะมีบทบาท ในการเป็นตัวกลางการถ่ายทอดข่าวสาร เพื่อการพัฒนาประเทศไปสู่ประชาชน ได้อย่างรวดเร็วและประหยัดกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ

หน้าที่ของวิทยุกระจายเสียง

วิทยุกระจายเสียงที่ทำหน้าที่ ในการแพร่กระจายเสียงที่ให้ข่าวสาร ความรู้ในแขนงต่าง ๆ จากจุดหนึ่งไปยังผู้ฟังที่มีเครื่องรับรอบทิศทาง ซึ่งพอจะสรุปได้ว่า วิทยุกระจายเสียงมีหน้าที่ดังนี้ คือ

1. ให้ข่าวสาร ความรู้แขนงต่าง ๆ ไปยังผู้ฟังได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ แม้ว่าผู้ฟังจะอยู่ห่างไกลจากสถานีส่งเพียงใดก็ตาม
2. ให้การศึกษา หมายถึง รายการที่จัดทำขึ้นในการส่งเสริมวิชาการ วัฒนธรรม การอาชีพ และแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีของเยาวชน และประชาชน โดยทั่วไป การให้การศึกษาแบบนี้เป็นได้ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน (formal education) และนอกระบบโรงเรียน (non - formal education)
3. ให้ความบันเทิง หมายถึง รายการวิทยุกระจายเสียงที่จัดขึ้น เพื่อให้ความบันเทิงแก่ผู้ฟังทุกคน เช่น เพลง ดนตรี ละครวิทยุ เป็นต้น ปัจจุบันหน้าที่ของวิทยุกระจายเสียงอีกอย่างคือให้การโฆษณาสินค้าต่าง ๆ

ประเภทของรายการวิทยุกระจายเสียง

สุขสวัสดิ์ (2531) กล่าวว่า รายการวิทยุกระจายเสียงโดยทั่วไป แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท คือ

1. รายการให้ข่าวสาร (Information Programme) คือ รายการข่าวสถานี ได้แก่ ข่าวในประเทศข่าวต่างประเทศ ข่าวกีฬา ข่าวชาวบ้าน วิเคราะห์ข่าว ข่าวเบ็ดเตล็ด สรุปข่าว รวมทั้งรายการข่าว ในรูปแบบของการถ่ายทอด เป็นต้น
2. รายการให้การศึกษา (Educational Programme) คือ รายการที่ให้ความรู้ต่าง ๆ แก่ผู้ฟังทั้งในรูปแบบที่เป็นการให้ความรู้ หรือบทเรียนโดยตรง เช่น รายการวิทยุโรงเรียน และราย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การส่งเสริมความรู้ทั่วไปแก่ผู้ฟัง เช่น รายการเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมเกี่ยวกับสังคม และแนว
แนวอาชีพ รายการธรรมะ รายการสารคดีความรู้ต่าง ๆ เป็นต้น

3. รายการบันเทิง (Entertainment Programme) คือ รายการที่ให้ความสนุกสนาน
เพลิดเพลินแก่ผู้ฟัง เช่น รายการเพลง รายการละคร รายการเกมการแข่งขัน รายการกึ่งสาระ
บันเทิง เช่น รายการตอบปัญหาความรู้ เป็นต้น

รูปแบบของรายการวิทยุกระจายเสียง

รูปแบบของรายการวิทยุกระจายเสียงประเภทต่าง ๆ มีลักษณะหรือรูปแบบที่จัดทำ
และเป็นที่รู้จักกันทั่วไป ได้แก่

1. รายการบทความ (Talk Programme) รายการบทความเป็นรูปภาพของรายการวิทยุ
ที่มีผู้พูด หรือผู้บรรยายเพียงคนเดียว ความยาวของรายการทำได้ตั้งแต่ 1 นาที ถึง 10 นาที
ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ที่จะใช้รายการบทความสามารถนำไปใช้ได้หลายโอกาส เช่น ใน
รายการภาคบทความของสถานีโดยตรงหรือเป็นบทบรรยายสั้นๆ ใช้เชื่อมโยงระหว่างรายการ
อื่น ๆ 2 รายการ เป็นต้น

2. รายการสัมภาษณ์ (Interview Programme) รายการสัมภาษณ์มักจะถูกมองว่าเป็น
รูปแบบของการจัดรายการที่ง่ายที่สุด คือ เพียงแต่จัดให้คนสองคนมาพูดคุยกันเท่านั้น แท้
จริงรายการที่ดูง่ายที่สุดกลับจะประสบความสำเร็จได้ยากที่สุด เพราะจำเป็นต้องอาศัยความ
ชำนาญเป็นพิเศษ ในอันที่จะทำให้เป็นรายการที่ผู้ฟังเข้าใจและสนใจฟัง โดยเฉพาะต่อผู้
สัมภาษณ์จะต้องฝึกฝนให้มีความชำนาญ สามารถดำเนินรายการได้โดยเรียบร้อยสมบูรณ์

3. รายการอภิปราย (Panel Discussion Programme) รูปแบบของรายการเป็นได้ทั้ง
การสัมภาษณ์ หรือการอภิปรายเป็นหมู่คณะ โดยมีเนื้อหาการสัมภาษณ์หรือสนทนามุ่งไปที่
เรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือปัญหาใดปัญหาหนึ่งโดยเฉพาะ หากมีการเตรียมการที่ดีแล้วรายการ
อภิปรายจะน่าสนใจเป็นอย่างมาก และเข้าถึงผู้ฟังได้เป็นอย่างดี

4. รายการสารคดี (Documentary Programme) เป็นรูปแบบของรายการที่เสนอ
ข่าวสารและเหตุการณ์ที่ได้รวบรวมไว้ให้แก่ผู้ฟังในเชิงสอน หรือโน้มน้าวจิตใจว่าสิ่งที่เสนอ
นั้นเป็นความจริง

5. รายการนิตยสารทางอากาศ (Magazine Programme) รายการวิทยุ ซึ่งเป็นที่นิยมกัน
มาก และให้ผลเป็นอย่างดีเป็นรายการที่บรรจุเนื้อหารายการหลาย ๆ ประเภทเข้าด้วยกัน อาจ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีทั้งบทความ บทสัมภาษณ์ ละครสั้น ๆ สารคดีสั้น ๆ โครงกลอน หรือแม้แต่เพลง แต่ไม่ได้หมายความว่า Magazine Programm จะเป็นรายการที่เราบรรจुरายการอะไร ๆ เข้าไปก็ได้ แท้จริงผู้จัดรายการจะต้องวางแผนอย่างรอบคอบรัดกุม จะต้องเลือกเฟ้นเนื้อหาแต่ละเรื่องแต่ละชิ้นอย่างดีให้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ และจะต้องมีแผนงานล่วงหน้านานพอสมควร เพื่อการเตรียมการที่ดี

6. รายการเพลง (Music Programme) ในบรรดารางการวิทยุซึ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงทุกสถานีจะขาดเสียมิได้รายการนั้นก็คือ รายการเพลง เหตุผลง่าย ๆ คือคนทุกผู้ทุกนาม ต่างก็ชอบฟังเพลง เพลงเป็นส่วนหนึ่งของศิลปวัฒนธรรมอันเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เสียงเพลงนำมาใช้ในการกระจายเสียงได้โดยง่ายและรายการเพลงก็จัดได้ไม่ยากนัก โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับรายการวิทยุแบบอื่น ๆ

ข้อดีของวิทยุกระจายเสียง

1. วิทยุกระจายเสียงเข้าถึงคนส่วนใหญ่ได้เพราะราคาไม่แพง
2. วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่สามารถจุดจินตนาการของคนได้โดยการผสมผสานของคำพูด ดนตรี และเสียงประกอบ
3. วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อที่มีความสะดวกในการใช้หลายประการ เช่น พกพาติดตัวได้
4. สื่อวิทยุวิทยุกระจายเสียงให้เนื้อหาที่หลากหลายจากสถานีต่างๆทำให้ผู้ฟังมีโอกาสเลือกเนื้อหาที่จะฟังมากขึ้น
5. การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงใช้เวลาใช้น้อย และใช้เวลา แรงงาน ของผู้ร่วมงานไม่มากนัก

ข้อจำกัดของวิทยุกระจายเสียง

1. ไม่มีภาพประกอบ ทำให้การเข้าใจลดน้อยลง
2. ระบบการออกอากาศ หรือรัศมีกำลังส่งกระจายเสียง อาจเป็นข้อจำกัดของการได้รับความรู้จากรายการได้
3. ตารางเวลาในการออกอากาศ การจัดเวลาเพื่อรายการแก่เกษตรกร ไม่ตรงกับเวลาว่างของเกษตรกร
4. การสื่อสารโดยใช้วิทยุกระจายเสียงค่อนข้างเป็นการสื่อสารทางเดียว ดังนั้น จึงทำให้ขาดโอกาสในการที่ผู้ฟังจะซักถามขอสงสัย (นภากาศ , 2534 : 119)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์รายการวิทยุกระจายเสียง

อรุณ (2530) กล่าวว่า การวิเคราะห์รายการวิทยุกระจายเสียง อาจเป็นการแยกแยะพิจารณาส่วนประกอบต่าง ๆ ของรายการที่มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพรายการว่า ส่วนประกอบดังกล่าวช่วยเสริมสร้างคุณภาพ และประสิทธิภาพแก่รายการมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ อาจเป็นการวิเคราะห์ความสอดคล้องของรายการที่ผลิตกับวัตถุประสงค์ของการผลิต หรือวิเคราะห์รายการว่าสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่นำเสนอต่อมวลชนเป้าหมาย ซึ่งแบ่งตามจุดประสงค์ของการวิเคราะห์รายการวิทยุกระจายเสียง 3 ลักษณะ คือ

1. การวิเคราะห์ผลผลิตรายการ เป็นการวิเคราะห์รายการวิทยุกระจายเสียง รายการใดรายการหนึ่ง โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อประเมินคุณภาพของรายการที่ผลิต
2. การวิเคราะห์การจัดรายการ เป็นการวิเคราะห์ตารางออกอากาศ หรือการแพร่รายการของสถานีในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยทั่วไปมักจะเป็นช่วง 1 เดือน ที่สถานีได้จัดเตรียมตารางรายการไว้ล่วงหน้า
3. การวิเคราะห์การรับรายการ เป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการที่จะรับฟัง หรือรับรู้อย่างไรของวิทยุกระจายเสียงในบริเวณใดบริเวณหนึ่งว่า ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ มีโอกาสที่จะรับฟังรายการประเภทใดจากสถานีใดบ้าง

การวิเคราะห์การรับรายการ การจัดรายการและการรับรายการ เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้ผลิตรายการ ผู้จัดรายการและผู้บริหารสถานี ดำเนินงานวิทยุกระจายเสียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล

ทวีวัฒน์ (2507) กล่าวว่า ในขณะที่เดียวกันผู้จัดรายการวิทยุ ควรมุ่งเสนอข่าวความเคลื่อนไหวด้านเกษตร การตลาด ตลอดจนการตอบจดหมายและข้อขัดข้องใจของผู้ฟังทางบ้านควย

Josef Eschenback มีประสบการณ์จากการศึกษา “The media format” ในประเทศอินโดนีเซีย ได้เสนอข้อเสนอแนะแก้ไขที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. ต้องการผู้มีประสบการณ์เป็นอย่างมากในการผลิตรายการ และควรปรับปรุงแก้ไขในการวางแผนเกี่ยวกับรายการอย่างรอบคอบ
2. จำเป็นต้องประสานงานอย่างเข้มแข็งจริงจัง ระหว่างข้าราชการผู้วางแผน ในโครงการ และชาวชนบทผู้ใช้แรงงาน ในการรวมกลุ่มผู้ฟังรายการทางวิทยุ
3. การรวมกลุ่มอภิปราย เสนอข้อคิดเห็น การตั้งคำถาม คำตอบหลังจากฟังรายการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. จำเป็นต้องประสานงานอย่างเข้มแข็งจริงจัง ระหว่างข้าราชการผู้วางแผน ในโครงการ และชาวชนบทผู้ใช้แรงงาน ในการรวมกลุ่มผู้ฟังรายการทางวิทยุ

3. การรวมกลุ่มอภิปราย เสนอข้อคิดเห็น การตั้งคำถาม คำตอบหลังจากฟังรายการทางวิทยุได้รับผลน่าพอใจ แต่ยังคงต้องการความสนับสนุนร่วมมือและความช่วยเหลือจากทุกคนให้มากยิ่งขึ้น

3. การใช้วิทยุกระจายเสียงเพื่อพัฒนาชุมชนการเกษตรและสาธารณสุข

สมุน (2531) กล่าวว่า แนวทางในการพัฒนาชุมชน (community development) เป็นการสร้างความเจริญก้าวหน้าในทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการเมืองของชุมชนต่าง ๆ ในทางสังคม ลักษณะสำคัญของชุมชนในเขตชนบทของประเทศกำลังพัฒนา คือ ความยากจน สมาชิกในชุมชนไม่รู้หนังสือ ชุมชนในชนบทจึงมักมีปัญหาเรื้อรังทั้งทางด้านอาชีพ การศึกษา และสาธารณสุข เมื่อสื่อมวลชนแพร่หลายและเข้าไปมีบทบาทในการพัฒนาประเทศก็ปรากฏว่า สื่อมวลชนประเภทวิทยุกระจายเสียงมีความสำคัญแก่ชุมชนในชนบทของประเทศกำลังพัฒนามากที่สุด เนื่องจากวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อมวลชนที่มีราคาถูกกว่าหนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ และภาพยนตร์ วิทยุกระจายเสียงเข้าถึงชุมชนในชนบทมากกว่าสื่อมวลชนอื่น ๆ นอกจากนี้ สภาพความไม่รู้หนังสือของชุมชนที่ยากจนยังเอื้ออำนวยต่อการใช้วิทยุกระจายเสียง เพื่อการพัฒนาชุมชนมากกว่าสื่ออื่น ๆ การพัฒนาทางสื่อมวลชนในประเทศกำลังพัฒนาในระยะแรก เริ่มกันจากหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียง ในเมื่อชาวนาชาวไร่ที่ยากจนส่วนใหญ่มีปัญหาในเรื่องการอ่าน ก็ต้องหันมาพึ่งพาอาศัยวิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อเพื่อความบันเทิง ไขข้อข้องใจ และความรู้แก่ตน

จากการที่สื่อมวลชนมีหน้าที่และบทบาทสำคัญในสังคม จึงกลายเป็นปัจจัยที่ขาดไม่ได้ในการพัฒนา ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาด้านต่าง ๆ จึงต้องอาศัยสื่อมวลชน โดยเฉพาะวิทยุกระจายเสียงเป็นช่องทางเผยแพร่แนวความคิด ข่าวสาร และชักจูงใจสมาชิกกลุ่มเป้าหมายของตน

การมุ่งพัฒนาชุมชน พัฒนาอาชีพ และพัฒนาสุขภาพอนามัยด้วยสื่อวิทยุในปัจจุบันมักจะเสนอรายการแบบโปรยหว่าน แต่มีเทคนิคการใช้สื่อสิ่งพิมพ์มาช่วย ตลอดจนพยายามสร้างความผูกพันกับผู้ฟัง โดยการตอบจดหมายและมอบรางวัลให้ ตลอดจนให้เจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นช่วยประชาสัมพันธ์ และประสานงานกับกลุ่มผู้เป้าหมายในชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทบาทของวิทยุกระจายเสียงในงานส่งเสริมการเกษตร

พร (2520) กล่าวว่า ในปัจจุบันนี้วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อมวลชน ที่มีความรวดเร็วเหนือกว่าสื่อมวลชนต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะวิทยุสามารถสื่อสาร (Communication) ไปยังมวลชน (Mass) ได้ไกลและรวดเร็วกว่าสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ เนื่องจากวิทยุเสนอข่าวจากการพูดออกไปในอากาศ ไม่ต้องเขียน ไม่ต้องพิมพ์ ประกอบกับราคาของเครื่องรับวิทยุ ก็ไม่สูงนัก ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศสามารถเป็นเจ้าของเครื่องรับวิทยุได้ และผู้ฟังทั่วไป ก็สามารถรับฟังข่าวสารต่าง ๆ จากรายการวิทยุได้

ดิเรก , (2524) กล่าวว่า การส่งเสริมและเผยแพร่การเกษตรนั้น นักส่งเสริมมีเป้าหมายจะขยายความคิดและวิธีการแก่เกษตรกร แต่นักส่งเสริมไม่สามารถ และไม่มีโอกาสที่จะติดต่อพบปะกับบรรดาเกษตรกร หรือประชาชนได้ทุกคน ซึ่งวิทยุกระจายเสียงสามารถที่จะใช้ป็นสื่อมวลชนได้อย่างดีและการใช้วิทยุกระจายเสียงในการส่งเสริมนั้นเป็นวิธีดำเนินการส่งเสริมอย่างหนึ่งที่จะเข้าถึงเกษตรกร และในขณะเดียวกันก็ให้ความบันเทิงไปพร้อมด้วย จึงควรปลูกฝังชักจูงให้ประชาชนทั่วไปนิยม และเข้าถึงประโยชน์ของการเกษตรกร โดยใช้วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อกลาง

บทบาทของรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร

ปัญหาความไม่พร้อมด้านต่าง ๆ ของเกษตรกรจะสามารถคลี่คลายไปได้ โดยใช้วิทยุกระจายเสียงเป็นสื่อกลางในการแก้ปัญหาของเกษตรกร

รายการวิทยุกระจายเสียง เพื่อการเกษตรมีบทบาทช่วยเหลือเกษตรกรดังนี้ คือ

1. ช่วยยกระดับความรู้ของเกษตรกร
2. ช่วยให้เกษตรกรก้าวทันเหตุการณ์
3. ช่วยให้สารบันเทิงแก่เกษตรกร

1. รายการวิทยุกระจายเสียงกับการยกระดับความรู้ของเกษตรกร การให้ความรู้แก่เกษตรกรเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นยิ่ง ความรู้ที่เกษตรกรทุกคนควรจะมีมากที่สุดคือ ความรู้ทางการเกษตร นอกจากนั้นควรส่งเสริมความรู้อื่น ๆ ให้แก่เกษตรกรควบคู่กันไปด้วย นั่นก็คือความรู้เกี่ยวกับสังคม ความรู้ในด้านสาธารณสุข เป็นต้น

ความรู้พื้นฐาน นอกเหนือจากการส่งเสริมความรู้ด้านการเกษตรแล้ว รายการวิทยุกระจายเสียง เพื่อเกษตรกรยังควรมีบทบาทในการส่งเสริมความรู้พื้นฐานให้เกษตรกรด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพราะปัจจุบันแม้จะมีการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ แต่เกษตรกรก็ยังไม่สามารถเข้ารับการศึกษาได้อย่างกว้างขวางทั่วถึง

ดังนั้น เมื่อความรู้พื้นฐานเป็นสิ่งจำเป็น รายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อเกษตรกรย่อมต้องมีบทบาทส่วนหนึ่งในการให้ความรู้พื้นฐาน ให้ความรู้เกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนกระตุ้นให้เกษตรกรหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อเป็นแกนนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้า

ความรู้ด้านสาธารณสุข เป็นความรู้อีกด้านหนึ่งที่จำเป็นสำหรับเกษตรกร ทั้งนี้เพื่อช่วยลดปัญหาทางด้านสุขภาพอนามัย ซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งของประเทศที่กำลังพัฒนา รวมทั้งประเทศไทยเราด้วย รายการวิทยุกระจายเสียงสามารถให้ความรู้แก่เกษตรกร เกี่ยวกับการใช้สารปราบศัตรูพืช การบริโภคอาหารอย่างถูกสุขลักษณะ ให้ความรู้เรื่องการกักเก็บน้ำไว้ใช้หน้าแล้ง การสร้างส้วมที่ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังต้องให้ความรู้เรื่องการไชยา รักษาโรค การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กแรกเกิด เด็กทุกคนต้องได้รับภูมิคุ้มกันโรคที่สำคัญ คือ บาดทะยัก โปลิโอ คอตีบ ไอกรน หัด และวัณโรค ทั้งนี้เพื่อลดอัตราการเสียชีวิตของเด็กนั่นเอง เพราะปีหนึ่ง ๆ มีเด็กเสียชีวิตหรือพิการด้วยโรคเหล่านี้เป็นจำนวนไม่น้อย

การเผยแพร่ความรู้ด้านสาธารณสุขนี้เป็นความจำเป็น และสามารถเผยแพร่ไปสู่เกษตรกรได้อย่างทั่วถึง เพื่อช่วยพัฒนาสุขภาพอนามัยของเกษตรกรได้ โดยอาศัยวิทยุกระจายเสียงนั่นเอง ซึ่งในปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขก็ได้จัดรายการประเภทนี้เผยแพร่ตามสถานีวิทยุกระจายเสียงต่าง ๆ เช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงของกรมประชาสัมพันธ์ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าวิทยุกระจายเสียงมีบทบาทช่วยเหลือเกษตรกรในการยกระดับความรู้ให้กับเกษตรกรได้เป็นอย่างดี

2. รายการวิทยุกระจายเสียงกับการช่วยเกษตรกรให้ก้าวทันเหตุการณ์ การทราบข่าวคราวเพื่อก้าวให้ทันต่อเหตุการณ์เป็นความจำเป็นในการอยู่ในโลกปัจจุบัน เกษตรกรควรจะได้ทราบ และติดตามข่าว ทั้งข่าวทางด้านการเกษตร และข่าวความเคลื่อนไหวของบ้านเมือง ข่าวด้านการเกษตร เป็นสิ่งที่เกษตรกรควรต้องทราบเพื่อเก็บไว้เป็นข้อมูลสำคัญ ในการวางแผนการดำเนินการ หากเกษตรกรติดตามข่าวสารการเกษตรอยู่เสมอ จะช่วยทำให้ทราบข้อมูลเพื่อนำมาช่วยในการตัดสินใจที่จะเพิ่ม-ลดผลผลิต ตลอดจนดำเนินการด้านการซื้อขายได้ถูกต้องกับสภาพความเป็นไปของตลาด หากเกษตรกรได้ก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์ เช่นนี้ย่อมตลอดเวลายุ่งจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของเกษตรกรเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข่าวความเคลื่อนไหวของบ้านเมือง ในฐานะที่เป็นคนไทยไม่ว่าจะอยู่เหนือสุด หรือ ใต้สุดของประเทศ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในส่วนต่าง ๆ แนวนโยบายของรัฐบาล ในการดำเนินการต่าง ๆ การจะขอความร่วมมือจากประชาชน เหล่านี้เป็นข่าวคราวที่เกษตรกรต้องทราบ และรวมเลยไปถึงข่าวในต่างประเทศ เพราะการทราบข้อมูลเหล่านี้ช่วยให้ก้าวทันเหตุการณ์ ทำให้เกิดความตื่นตัว ระแคะระคายให้เกิดการแสดงความคิดเห็นตอบสนอง ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐกับประชาชน และประชาชนกับประชาชนอีกด้วย ซึ่งสื่อที่จะมีบทบาทช่วยให้เกษตรกรก้าวทันเหตุการณ์ไฉไลรวดเร็วที่สุดก็คือ วิทยุกระจายเสียงนั่นเอง

3. รายการวิทยุกระจายเสียงกับการให้สาระบันเทิงแก่เกษตรกร วิทยุกระจายเสียง นอกจากจะช่วยพัฒนาเกษตรกรในด้านความรู้ ช่วยให้เกษตรกรตื่นตัวก้าวทันเหตุการณ์แล้ว วิทยุกระจายเสียงยังช่วยให้ความบันเทิงแก่เกษตรกรควบคู่ไปด้วย นับได้ว่าเป็นแหล่งบันเทิงราคาถูก เพราะคงจะยอมรับกันว่าธรรมชาติของคนเรานอกจากปัจจัย 4 ซึ่งได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรคแล้ว เรายังต้องการความบันเทิงเพื่อการผ่อนคลายด้วย แต่โดยสภาพความเป็นอยู่และฐานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกรย่อมไม่เอื้อให้เกษตรกรมีโอกาสไปพักผ่อนหย่อนใจมากนัก ดังนั้น รายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อเกษตรกร นอกจากจัดขึ้นเพื่อให้ความรู้ข่าวสารแก่เกษตรกรแล้ว ในส่วนหนึ่งของรายการ สามารถสอดแทรกความบันเทิงได้ด้วย เช่น อาจจัดรายการที่เนื้อหาสาระเกี่ยวกับราคาสินค้าเกษตรกรรม ขณะเดียวกันก็มีเพลงลูกทุ่งสลับให้ฟังไปด้วย เป็นต้น เกษตรกรก็จะได้ทั้งความรู้และความบันเทิงไปในคราวเดียวกัน จัดได้ว่าเป็นการให้ทั้งสาระและบันเทิงควบคู่ไปเป็นรายการสาระบันเทิงแก่เกษตรกร

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า หากสามารถผลิตรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อเกษตรกรเพื่อให้ความรู้ข่าวสาร ควบคู่ไปกับความบันเทิงอย่างสมบูรณ์ วิทยุกระจายเสียงย่อมจะมีบทบาทและความสำคัญในการช่วยพัฒนาเกษตรกรที่มีอยู่เป็นจำนวนมากให้ก้าวไปพร้อม ๆ กันได้อย่างดียิ่ง (นภาพกรณ์ , 2534 : 800)

หลักการจ้ดรายการวิทยุเพื่อการเกษตร

ตามปกติรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อการเกษตร เป็นรายการสำหรับผู้ฟังเฉพาะกลุ่ม คือ ตัวเกษตรกรและสมาชิกในครอบครัว หรือผู้สนใจก็ฟังได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่นักจัดรายการวิทยุ เพื่อการเกษตรจะต้องใช้วิธีการ และประสบการณ์ที่มีอยู่ทั้งหมดในการจัดรายการให้เป็นที่น่าสนใจ แก่เกษตรกรจริงจัง ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรเหล่านั้นได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงในสาระที่เราจัดให้เขา เมื่อทำเช่นนี้ได้ปัญหาที่เกษตรกรจะหมุนคลื่นไปฟังสถานีอื่นก็หมดไป การที่จะจัดรายการวิทยุเพื่อการเกษตรให้เป็นที่น่าสนใจ และมีคุณภาพ ก็ต้องคำนึงถึงสิ่งเตือนใจ 3 ประการ คือ

1. สิ่งแรกของการจัดรายการเพื่อการเกษตรกร ไม่จำเป็นว่าจะต้องพูดถึงเฉพาะวิชาการแต่ละพืชแต่อย่างเดียว แต่จะต้องพูดถึงในเรื่องราวทั่วไป ที่เกี่ยวกับประจํารอบ ๆ ตัวของเกษตรกรด้วย โดยนักจัดรายการจะต้องมีแผนการกระจายเสียงที่มองการณ์ไกล หมายถึง เรื่องราว หรือข่าวสารต่อเนื่อง และเป็นข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ที่เกี่ยวของกับชีวิตประจำวันของเกษตรกรด้วย

2. ด้านเนื้อหาของการกระจายเสียง มีลักษณะการเสนอรายการเพื่อการเกษตร ต้องทำให้มาตรฐานของการพูดจาแบบผู้ใหญ่ ไม่ใช่เสนอรายการแบบครูสอนนักเรียนมาใช่ ซึ่งจะเป็จุดอันตรายระหว่างผู้พูด และผู้ฟังอย่างยิ่ง

3. ทูกรายการที่เสนอ ในรายการกระจายเสียงเพื่อเกษตรกร ควรจะเป็นเรื่องราวที่เกษตรกรต้องการรู้เท่านั้น ไม่ใช่ยึดเหยียดเรื่องราวที่เขาไม่ต้องการไปให้ ส่วนใหญ่นักจัดรายการมักจะไม่ค่อยคำนึงถึงเรื่องนี้ ผู้จัดรายการเพื่อการเกษตรจะต้องนึกอยู่เสมอว่า จะต้องจัดรายการให้สาระแก่ผู้ฟังของเขามากที่สุด ไม่ว่าจะเป็แบบกลุ่มอภิปราย (form) หรือผู้ฟังเดี่ยว ๆ

รายการกระจายเสียง เพื่อเกษตรกรจะต้องเป็นรายการที่ต่อเนื่องมีขบวนการที่ไม่อยู่นิ่งเฉยมีการเคลื่อนไหว และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แต่ไม่ซ้ำซาก (ปัญญา , 2538 : 254)

จงจิตร์ (2524) กล่าวไว้ว่า จากการศึกษาได้กลายเป็นสื่อมวลชนที่ได้รับความนิยมจากผู้ฟังจำนวนมาก ดังนั้น การจัดรายการจึงจำเป็นต้องทำให้ถูกใจ และตรงตามความต้องการของผู้ฟังทั่วไปที่มีเวลาและโอกาส ในการรับฟังรายการที่ตนชอบ ดังนั้น การเลือกเวลาในการจัดรายการจึงสำคัญมาก โดยต้องพิจารณาว่าเวลาไหน คนกลุ่มไหน ทำอะไร และเขามีความพร้อมที่จะรับฟังรายการของเราหรือไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สว่าง (2520) ได้สรุปการจัดทำรายการเพื่อการส่งเสริมการเกษตรไว้ดังนี้

1. เวลาในการออกอากาศ ควรเลือกให้ตรงกับเวลาว่างของเกษตรกร คือ ในภาคเช้า เวลา 05.15 น. ถึง 06.15 น. กับภาคค่ำเวลา 19.25 น. ถึง 20.00 น.

2. การใช้ภาษา ควรใช้ภาษาแบบง่าย ๆ เหมือนการสนทนาระหว่างผู้ดำเนินรายการ กับเกษตรกร ควรหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่ยากต่อการทำความเข้าใจ ตลอดจนคำที่เป็นภาษาอังกฤษ แต่ถ้าหากมีความจำเป็นต้องใช้ขออธิบายให้ชัดเจนจนกว่าจะสามารถทำความเข้าใจได้

3. การสร้างความเชื่อมั่น และความเป็นกันเองกับเกษตรกร จะต้องพยายามสร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดขึ้นตลอดเวลาที่มีการออกอากาศ เพื่อจะก่อให้เกิดศรัทธาในตัวดำเนินรายการ เพื่อการยอมรับเทคโนโลยีที่ถ่ายทอดไปอีกด้วย

4. การทำรายการให้ความรู้ทางการเกษตร ต้องมุ่งให้ความรู้ทั้งต้องพิจารณา ความเหมาะสมของเนื้อหาสาระของรายการ ต้องไม่ให้หนักเกินกว่าที่เกษตรกรจะสามารถเข้าใจได้ วิธีการที่ใช้มีหลายรูปแบบ เช่น การสัมภาษณ์นักวิชาการเกษตร การเสนอเทพบันที่กเสี่ยง การสัมมนาทางวิชาการการสัมภาษณ์เกษตรกรดีเด่น ตลอดจนถึงการตอบปัญหาการเกษตรที่เกษตรกรเขียนถามมา

5. การเชิญเกษตรกรเขามารวมรายการ มีการสนทนาอย่างสนุกสนาน และเป็นกันเอง มีการแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรจะก่อให้เกิดความสนใจในรายการให้มากขึ้น

6. การแนะนำผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพดี เป็นการสร้างความเชื่อถือศรัทธาที่เกษตรกรจะมีต่อผู้ดำเนินรายการ รวมทั้งรายการส่งเสริมของทางสถานี

จุมพล (2525) กล่าวไว้ว่า ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการจัดรายการวิทยุต้องเป็นคนที่เอาใจใส่ในการเลือกสรรเนื้อหาและวิธีการนำเสนอที่จะสนองความต้องการของคนส่วนใหญ่ในการจัดรายการแต่ละครั้งจะต้องทราบองค์ที่จะนำมาเสนอเป็นแนวทางการจัดให้ถูกใจ และมีประโยชน์กับผู้ฟัง คือ ผู้ฟังเนื้อหา และวิธีการนำเสนอเวลาในการออกอากาศ รวมถึงการประเมินผลของรายการอีกด้วย

4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สว่าง เตลิงคพันธ์ (2520) ได้สำรวจความสนใจของเกษตรกรต่อรายการส่งเสริมการเกษตร ทางสถานีวิทยุ มก. บางเขน พบว่าเกษตรกรนิยมฟังรายการวิทยุมากที่สุดระหว่างเวลา 17.00 - 21.00 น. เกษตรกรส่วนใหญ่นำเอาความรู้ที่ได้รับฟังไปปฏิบัติได้ และประเภท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการส่งเสริมการเกษตรที่เกษตรกรชอบฟังมากที่สุด คือ เรื่องการทำนา รองลงมาคือ เรื่องการปลูกผักและเลี้ยงสัตว์

กัลยารัตน์ อัฐรัตน์ (2522) ได้ศึกษาถึงทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อสื่อมวลชน ในจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าวิทยุเป็นสื่อมวลชนที่แพร่กระจายได้มากที่สุด เนื่องจากเครื่องรับวิทยุราคาถูก และนำไปฟังในที่ต่าง ๆ สะดวกกว่าสื่อชนิดอื่น ทัศนคติที่มีต่อวิทยุเกษตรกรส่วนใหญ่ชอบฟังสถานีวิทยุของกรมประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 40.70 และเห็นว่าความรู้ทางการเกษตรที่ได้จากด้านวิทยุไม่เหมาะสมกับสภาพหมู่บ้านร้อยละ 9.3 ส่วนความรู้ทางการเกษตรที่ได้รับจากโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ไม่เหมาะสมกับสภาพหมู่บ้าน ร้อยละ 8.14 เท่า ๆ กัน

สุรพล จันทราปัติย์ (2522) ได้ศึกษาถึงผลของวิทยุกระจายเสียงต่อผู้ประกอบการอาชีพเกษตร และผู้ประกอบการอื่นในจังหวัดนครปฐม พบว่าผู้ประกอบการอาชีพเกษตรรับฟังรายการวิทยุประเภทข่าวมากกว่าบันเทิง และได้รับประโยชน์จากการรับฟังวิทยุในด้านความรู้มากกว่าความบันเทิง ในทัศนะของผู้ฟังวิทยุเห็นว่าความรู้เผยแพร่ยังกว้างเกินไปไม่เจาะจงเฉพาะท้องถิ่น ทำให้ผู้ฟังนำไปใช้ประโยชน์ได้น้อย และควรมีโฆษณาบ่อย และเสนอแต่ความจริง

วัลภา อยู่ทอง (2523) ศึกษาการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรที่รายได้น้อยในจังหวัดลำปางและสกลนคร พบว่าในกลุ่มเกษตรกรชั้นนำเฉพาะพวกที่รับฟังรายการวิทยุนั้น การยอมรับเทคโนโลยีเกษตร เนื่องจากสื่อมวลชนมีบทบาทสูงขึ้นไปตามแตกต่างกันไปตามประเภทและชนิดของเทคโนโลยี เช่น พันธุ์พืชส่งเสริมปุ๋ยเคมี ยาป้องกันกำจัดศัตรูพืช ส่วนการใช้เครื่องทุ่นแรงนั้นวิทยุไม่มีบทบาทเลย ส่วนปัญหาในการใช้บริการวิทยุการเกษตรของเกษตรกรคือ การบริการไม่เพียงพอเนื้อหาขาดความน่าสนใจ เวลาของรายการน้อยเกินไป เนื้อหาไม่ตรงกับอาชีพที่ทำ และเกษตรกรแนะนำว่าควรจะแนะนำขั้นตอน และวิธีการทำให้ละเอียด เปิดบริการให้มากขึ้นควรแนะนำเรื่องที่เกษตรกรทำได้ และตรงกับอาชีพควรให้ลดการโฆษณาให้น้อยลงและให้ความรู้แบบสด ๆ ใหม่ ๆ ทางการเกษตร

ทำนอง สิงคาลวณิช (2526) กล่าวว่า ผลการศึกษาช่วยเวลาการรับฟังวิทยุของผู้มีอาชีพทางการเกษตรจากหลายสถาบัน รายงานตรงกันว่าเกษตรกรส่วนมากจะมีโอกาสฟังในช่วงเวลาเช้านอกออกไปทำงานในไร่นา เวลากลางวัน และเวลากลางคืนก่อนนอน ประมาณ 3 ชั่วโมงเศษ ๆ ฉะนั้น การจัดรายการเกี่ยวกับวิทยุการเกษตรทั้งของรัฐและเอกชนต่างก็มุ่งเข้าสู่ช่วงเวลาดังกล่าวนี้ เพื่อให้ถึงต่อการเกษตรได้ใกล้ชิด และได้ประโยชน์มากที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การคัดเลือกสถานที่

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะผู้ฟังที่อยู่ในตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร อยู่ในพื้นที่ที่สามารถฟังรายการต่าง ๆ ของสถานีวิทยุกระจายเสียงในท้องถิ่น และกรมประชาสัมพันธ์ได้ ซึ่งเป็นเขตที่ผู้ฟังรายการส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีการรับฟังรายการเกษตร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เกษตรกรผู้ฟังข่าวสารการเกษตรในตำบลถ้ำสิงห์ จำนวน 6 หมู่บ้าน เป็นครอบครัวเกษตรกร 564 ครัวเรือน จากประชากรรวมทั้งสิ้น 2,915 คน (สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร ,2535 :)

การสุ่มตัวอย่าง

จำนวนประชากร	เปอร์เซ็นต์ของขนาดตัวอย่าง
< 50	80%
< 100	> 50% แต่ < 80%
100 - 999	25%
1,000 - 9,999	10%
> 10,000	1%

ในการศึกษาการรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกรในตำบลถ้ำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ได้อาศัยหลักการในการสุ่มตัวอย่างของฉัตร (2525) กล่าวได้ว่าในการศึกษาครั้งนี้อาศัยหลัก และวิธีการส่งเสริมการเกษตร (2528) ได้ดังนี้คือการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ 6 หมู่บ้านในตำบลถ้ำสิงห์เป็นประชากรทั้งหมด 2,915 คน โดยประชากรที่ใช้สุ่มเป็นตัวอย่างนั้น ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมทำสวนผลไม้ เช่น ทุเรียน กาแฟ เงาะ มะละกอ เป็นต้น ดังนั้นเลือกสุ่มประชากรตัวอย่างจากครัวเรือน 564 ครัวเรือน (ประชากรตัวอย่าง 1 คนแทน 1 ครัวเรือน) ได้ประชากรทั้งสิ้น 141 คน คิดจากร้อยละ 25 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบไม่อาศัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กฎเกณฑ์อันใด (เป็นการสุ่มตัวอย่างแบบวิธีบังเอิญ คือ เมื่อพบเกษตรกรที่คาดว่าจะสามารถเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ก็ขอทำการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลโดยมิได้ระบุหรือเจาะจง เป็นหัวหน้าครอบครัว, บ้านเลขที่, ชื่อ, เพศ, วัย เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อสะดวกแก่ผู้ทำการศึกษาในการสัมภาษณ์) ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การกระจายตัวของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา

หมู่บ้าน	ครัวเรือนทั้งหมด	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
1. บ้านถ้ำสิงห์	162	41
2. บ้านเขายาว	56	14
3. บ้านควนจำปา	73	18
4. บ้านถ้ำเพิง	108	27
5. บ้านห้วยแก้ว	73	18
6. บ้านหนองตำเสา	92	23
รวม	564	141

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้ทำการข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ประชากรตัวอย่าง โดยออกแบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม

ตอนที่ 2 ลักษณะการรับฟังรายการวิทยุ

ตอนที่ 3 ลักษณะต่อเนื่องหลังจากฟังวิทยุ รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้ออกมาทำการรวบรวม และทำการประมวลผล รวมถึงการแจกแจง โดยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

14893

$$1. \text{ หาค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างของเกษตรกรที่ทำการศึกษา}}{\text{จำนวนตัวอย่างเกษตรกรทั้งหมด}} \times 100$$

$$\text{หรือ} = \frac{n}{N} \times 100$$

$$2. \bar{x} = \frac{\sum x_i}{N}$$

$\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ยของตัวแปรที่ทำการวิเคราะห์

x_i = ผลรวมของคะแนนของกรอบครัวที่ ($x_i = 1, 2, 3, \dots, N$)

N = จำนวนตัวอย่างของเกษตรกรทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ทำซ้ำหรือเผยแพร่ข้อมูลข้างต้นไปยังผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

สำนักงานสถิติแห่งชาติ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการศึกษาการรับฟังข่าวสารด้านการทางวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร ในตำบล ถ้ำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร จำนวน 141 ราย ทำให้ทราบถึงลักษณะพื้นฐานทาง เศรษฐกิจ และสังคม ลักษณะของการรับฟังวิทยุกระจายเสียง ลักษณะต่อเนื่องหลังจากการ รับฟังวิทยุ ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้รับฟัง ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของเกษตรกร

ลักษณะพื้นฐานของเกษตรกรจะแสดงถึง อายุ เพศ สถานภาพการสมรส ภูมิลำเนา เดิม ศาสนา ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็น แรงงานด้านการเกษตร รายได้จากการประกอบอาชีพของเกษตรกรต่อปีต่อครอบครัว สภาพ การถือครองที่ดินทางการเกษตร ขนาดที่ทำกิน และการเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร ซึ่งมี รายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 2 อายุของเกษตรกร

อายุ	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
20 - 30	17	12.06
31 - 40	27	19.15
41 - 50	35	24.82
51 - 60	33	23.40
61 ขึ้นไป	29	20.57

จากผลการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 24.82 มีอายุ อยู่ในระหว่าง 41-50 ปี รองลงมา ร้อยละ 23.40 อยู่ระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 20.57 มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ร้อยละ 19.15 มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี และร้อยละ 12.06 มีอายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี อายุเฉลี่ยของ เกษตรกรประมาณ 42 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเห็นว่าอายุ 41-50 ปี และช่วง 51-60 ปี เกษตรกรกลุ่มนี้สนใจที่จะรับฟังข่าวสารจากวิทยุกระจายเสียง ส่วนเกษตรกรที่มีอายุอยู่ในช่วง 20-30 ปี และ 31-40 ปี มีจำนวนน้อยที่รับฟังข่าวสารด้านการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียง โดยเกษตรกรบางรายให้ความเห็นว่าปัจจุบันมีสื่อประเภทโทรทัศน์ที่ทันสมัยให้เห็นทั้งภาพ และเสียงในเวลาเดียวกัน

ตารางที่ 3 เพศของเกษตรกร

เพศ	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
ชาย	93	65.96
หญิง	48	34.04

จากผลการศึกษาปรากฏว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.96 เป็นเพศชายเป็นหัวหน้าครอบครัว จึงมีโอกาที่จะตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการตัดสินใจในการให้สัมภาษณ์ และการรับฟังข่าวสารต่าง ๆ ด้วย

ตารางที่ 4 ภูมิลำเนาเดิมของเกษตรกร

ภูมิลำเนาเดิม	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
ชุมพร	85	60.28
ประจวบ	13	9.22
ราชบุรี	21	14.89
นครปฐม	4	2.84
สมุทรสงคราม	4	2.84
สุราษฎร์ฯ	14	9.93

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกร ร้อยละ 60.28 เป็นคนภูมิลำเนาในจังหวัดชุมพร ส่วนเกษตรกร ร้อยละ 14.89 ย้ายออกมาจากจังหวัดราชบุรี ร้อยละ 9.93 ย้ายมาจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี ร้อยละ 9.22 ย้ายมาจากจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และที่ย้ายมาจากจังหวัดนครปฐม และสมุทรสงคราม ร้อยละ 2.84

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรที่มีภูมิลำเนาเดิม ในจังหวัดชุมพร ส่วนเกษตรกรที่มาจากจังหวัดอื่น เนื่องจากเกษตรกรบางคนให้ความเห็นว่าจังหวัดของตนเองมีงานอาชีพอื่น ๆ น้อย ประกอบกับเขตตำบลถ้ำสิงห์ เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำการเกษตร จึงย้ายภูมิลำเนามาทำการเกษตรในจังหวัดชุมพร

ตารางที่ 5 การนับถือศาสนา

ศาสนา	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
พุทธ	132	93.62
คริสต์	9	6.38

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่ได้รับการสัมภาษณ์ ร้อยละ 93.62 นับถือศาสนาพุทธ และเกษตรกรร้อยละ 6.38 นับถือศาสนาคริสต์ซึ่งส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดอื่น ๆ เช่น ราชบุรี และนครปฐม

จะเห็นได้ว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ที่นับถือศาสนาพุทธ เป็นเกษตรกรมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดชุมพร นอกจากนี้ยังมีเกษตรกรที่นับถือศาสนาคริสต์ เป็นเกษตรกรที่ย้ายมาจากจังหวัดราชบุรี

ตารางที่ 6 สถานภาพการสมรสของเกษตรกร

สถานภาพการสมรส	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
โสด	4	2.84
แต่งงาน	137	97.16

จากผลการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 97.16 แต่งงานแล้ว และร้อยละ 2.84 ยังเป็นโสด

จะเห็นว่าการศึกษาที่เกษตรกรส่วนใหญ่แต่งงานแล้วมีผลเนื่องมาจากประชากรตัวอย่างที่สัมภาษณ์ได้ระบุว่าต้องเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือตัวแทน ฉะนั้นจึงเป็นเหตุให้เกษตรกรส่วนใหญ่แต่งงานแล้ว

ตารางที่ 7 ระดับการศึกษาของเกษตรกร

ระดับการศึกษา	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	134	95.03
มัธยม (ตอนต้น)	5	3.55
อุดมศึกษา	2	1.42

จากผลการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 95.03 ได้รับการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 3.55 ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และร้อยละ 1.42 ได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษา

จะเห็นว่าเกษตรกรที่ได้รับการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เพียงส่วนน้อย แต่เกษตรกรถึงร้อยละ 95.03 ได้รับการศึกษาน้อยและยังคงยึดอาชีพการเกษตรอยู่ ส่วนเกษตรกรที่ได้รับการศึกษาสูงขึ้นก็จะเปลี่ยนมาประกอบอาชีพการเกษตรน้อยลง

ตารางที่ 8 จำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกร

จำนวนสมาชิกในครอบครัว (คน)	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
1 - 3	49	34.75
4 - 6	82	58.16
7 - 9	10	7.09

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 58.16 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 4-6 คน รองลงมาร้อยละ 34.75 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวระหว่าง 1- 3 คน ร้อยละ 7.09 มีสมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 7-9 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรเฉลี่ยประมาณ 5 คน

จะเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีบุตรมาก เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีอายุมากแล้ว และมีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ

ตารางที่ 9 จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานด้านการเกษตร

จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานเกษตร (คน)	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
1- 2	104	73.76
3 - 4	33	23.40
5 - 6	4	2.84

จากผลการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 73.76 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานด้านการเกษตร 1-2 คน รองลงมาร้อยละ 23.40 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานทางด้านการเกษตร 3-4 คน และร้อยละ 2.84 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานด้านการเกษตร 5-6 คน จำนวนสมาชิก ในครอบครัวที่เป็นแรงงานการเกษตร โดยเฉลี่ยประมาณ 2 คน

จะเห็นว่าแรงงานด้านการเกษตรจากสมาชิกในครอบครัว มีจำนวนน้อยที่จะมาช่วยประกอบอาชีพด้านการเกษตร จากการศึกษาพบว่าสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่เป็นเด็กในวัยเรียน ทำให้มีเพียงแรงงานจากพ่อ และแม่เท่านั้น

ตารางที่ 10 รายได้ทางการเกษตร

รายได้ของเกษตรกร (บาท)	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
10,000 - 30,000	38	26.95
30,001 - 50,000	33	23.40
50,001 - 70,000	26	18.44
70,001 - 90,000	12	8.51
90,001 - 110,000	11	7.80
110,001 ขึ้นไป	21	14.90

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 26.95 มีรายได้จากการประกอบอาชีพทางการเกษตรต่อปีต่อครอบครัว ระหว่าง 10,000 - 30,000 บาท ร้อยละ 23.40 มีรายได้จากการประกอบอาชีพต่อปีต่อครอบครัว ระหว่าง 30,001 - 50,000 บาท ร้อยละ 18.44 มีรายได้จากการประกอบอาชีพต่อปีต่อครอบครัว ระหว่าง 50,001 - 70,000 บาท ร้อยละ 14.20 มีรายได้จากการประกอบอาชีพเกษตรกรรม อยู่ช่วง 110,001 ขึ้นไป ส่วนร้อยละ 8.51 มีรายได้ทางการเกษตรต่อปีต่อครอบครัว 70,001 - 90,000 บาท และร้อยละ 7.80 มีรายได้ทางการเกษตรต่อปีต่อครอบครัว ระหว่าง 90,001 - 110,000 บาท รายได้ของเกษตรกรเฉลี่ย 45,000 บาท/ครอบครัว

จะเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้จากการประกอบอาชีพค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรประสบกับปัญหาโรคภัย และอุทกภัยจากไต้ฝุ่นเมื่อ 7-8 ปีที่ผ่านมาทำให้พืชผลทางการเกษตรเสียหาย พืชที่ปลูกส่วนใหญ่เป็นพืชที่เก็บผลได้เพียงบางส่วน ทำให้มีรายได้เฉลี่ย 45,000 บาท/ปี เท่านั้น

ตารางที่ 11 สภาพการถือครองที่ดิน

พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
1 - 20	100	70.92
21 - 40	31	21.99
41 - 60	8	5.67
61 - 80	2	1.42

จากผลการศึกษาเกษตรกรที่เป็นประชากรตัวอย่าง 141 คน มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง ร้อยละ 70.92 มีพื้นที่ถือครองระหว่าง 1-20 ไร่ ร้อยละ 21.99 มีพื้นที่ถือครองระหว่าง 21-40 ไร่ ส่วนร้อยละ 5.67 มีพื้นที่ถือครองระหว่าง 41-60 ไร่ และช่วยที่เกษตรกรมีพื้นที่ทำกินเป็นของตนเองต่ำสุดคือ 61-80 ไร่ มีร้อยละ 1.42 เกษตรกรมีพื้นที่ถือครองโดยเฉลี่ยประมาณ 17 ไร่

จะเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงมีพื้นที่ทำกินเป็นของตนเองอยู่ แต่มีจำนวนพื้นที่ทำกินน้อย เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับจำนวนสมาชิกในครอบครัวปัจจุบัน ซึ่งมีจำนวนมาก ไม่เพียงพอกับรายจ่ายภายในครอบครัว ทำให้เกษตรกรต้องกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ตารางที่ 12 การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร

การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร (ธ.ก.ส.)	121	85.82
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร	20	14.18

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรถึงร้อยละ 85.82 ส่วนที่เหลือร้อยละ 14.18 ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรใด ๆ เลย

ตอนที่ 2 สภาพรับฟังและรับรู้ข่าวสารด้านการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร

สภาพการรับฟังและรับรู้ข่าวสารด้านการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกรจะแสดงถึง แหล่งข่าวสาร สื่อที่ชอบมากที่สุด จำนวนวิทยุที่มีในบ้าน ความบ่อยครั้งที่ฟังวิทยุ ความบ่อยครั้งที่ฟังวิทยุขณะทำงานเวลาที่ฟังวิทยุบ่อยที่สุด เวลาที่ฟังข่าวสารด้านการเกษตรเป็นประจำขณะฟังวิทยุอยู่ที่ใด รูปแบบข่าวสารการเกษตรที่ชอบฟัง รายการวิทยุการเกษตรที่ฟังบ่อยที่สุด วิธีการเลือกฟังสถานีวิทยุ การติดต่อกับทางรายการ ความเชื่อถือข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่รับฟัง ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 13 การได้รับข่าวสารต่าง ๆ ทางการเกษตรของเกษตรกร

แหล่งที่ได้รับข่าวสาร	จำนวน (คะแนน×100)	ร้อยละ
	282	
อันดับที่ 1 วิทยุกระจายเสียง	146 (คะแนน)	51.57
อันดับที่ 2 โทรทัศน์	100 (คะแนน)	35.56
อันดับที่ 3 เจ้าหน้าที่	36 (คะแนน)	12.57

*หมายเหตุ ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากผลการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 51.57 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 35.56 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากโทรทัศน์ เป็นอันดับ 2 ส่วนเกษตรกรร้อยละ 12.57 ได้รับข่าวสารการเกษตรจากเจ้าหน้าที่เป็นอันดับ 3

ตารางที่ 14 สื่อที่เกษตรกรชอบรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรมากที่สุด

สื่อที่ให้ข่าวสาร	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
โทรทัศน์	85	60.28
วิทยุกระจายเสียง	55	39.01
หนังสือพิมพ์	1	0.71

จากผลการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.28 ชอบสื่อประเภทโทรทัศน์ ร้อยละ 39.01 ชอบสื่อประเภทวิทยุกระจายเสียง ร้อยละ 0.71 ชอบสื่อประเภทหนังสือพิมพ์

จะเห็นว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ชอบสื่อประเภทโทรทัศน์มากกว่าวิทยุกระจายเสียง ถึงแม้ว่าเมื่อเปรียบเทียบแล้ววิทยุกระจายเสียงมีการออกอากาศความรู้ ความบันเทิง และข่าวสารต่าง ๆ ตลอดทั้งวันและคืน แต่เกษตรกรชอบโทรทัศน์มากกว่าเนื่องจากโทรทัศน์ให้ข่าวสารความรู้ที่เห็นทั้งภาพ และฟังเสียงไปพร้อม ๆ กัน ทำให้เข้าใจมากขึ้น

ตารางที่ 15 จำนวนวิทยุกระจายเสียงที่เกษตรกรมี

จำนวนวิทยุกระจายเสียง (เครื่อง)	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
1	130	92.16
2	9	6.38
3	2	1.46

จากผลการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่มีจำนวนวิทยุกระจายเสียง 1 เครื่อง ร้อยละ 92.16 รองลงมา ร้อยละ 6.38 มีจำนวนวิทยุกระจายเสียง 2 เครื่อง ส่วนที่เหลือ ร้อยละ 1.46 มีจำนวนวิทยุกระจายเสียง 3 เครื่อง

ตารางที่ 16 ความถี่ในการฟังวิทยุกระจายเสียง

ความถี่	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
สม่ำเสมอ (5-7 วัน/สัปดาห์)	43	30.50
เกือบทุกวัน (3-4 วัน/สัปดาห์)	39	27.66
นาน ๆ ฟังครั้ง (1-2 วัน/สัปดาห์)	59	41.84

จากผลการศึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 41.84 ฟังวิทยุ 1-2 วัน/สัปดาห์ ร้อยละ 30.50 ฟังวิทยุ 5-7 วัน/สัปดาห์ ร้อยละ 27.66 ฟังวิทยุ 3-4 วัน/สัปดาห์

ตารางที่ 17 ความถี่ในการฟังวิทยุขณะทำงาน

ความถี่ครั้งในการฟังวิทยุขณะทำงาน	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
สม่ำเสมอ (5-7 วัน/สัปดาห์)	12	8.51
เกือบทุกวัน (3-4 วัน/สัปดาห์)	26	18.44
นาน ๆ ฟังครั้ง (1-2 วัน/สัปดาห์)	28	19.86
ไม่เคยฟัง	75	53.19

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 53.19 ไม่เคยฟังวิทยุขณะทำงาน รองลงมาคือร้อยละ 19.86 ฟังวิทยุขณะทำงาน 1-2 วัน/สัปดาห์ ร้อยละ 18.44 ฟังวิทยุขณะทำงาน 3-4 วัน/สัปดาห์ ส่วนฟังวิทยุขณะทำงาน 5-7 วัน/สัปดาห์ ร้อยละ 8.51

ตารางที่ 18 เวลาที่รับฟังวิทยุกระจายเสียง

เวลาที่รับฟังวิทยุกระจายเสียง	จำนวน (N = 153)	ร้อยละ
เช้า	76	53.90
บ่าย	20	14.18
เย็น	29	20.57
ฟังทั้งวัน	16	11.35

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 53.90 รับฟังวิทยุในตอนเช้าบ່อยที่สุด รองลงมารับฟังในตอนเย็นที่สุดร้อยละ 20.57 ส่วนร้อยละ 14.18 รับฟังวิทยุในตอนบ่าย ส่วนรับฟังวิทยุทั้งวันคิดเป็นร้อยละ 11.25

ตารางที่ 19 ช่วงเวลาที่รับฟังวิทยุเป็นประจำ

ช่วงเวลาที่ฟังวิทยุเป็นประจำ	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
05.00 - 10.00 น.	86	60.99
13.00 - 14.00 น.	24	17.02
15.00 - 17.00 น.	31	21.99

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 60.99 ฟังวิทยุช่วงเวลา 05.00-10.00 น. เป็นประจำ รองลงมาร้อยละ 21.99 ฟังวิทยุช่วงเวลา 15.00 - 17.00 น. เป็นประจำ ส่วนร้อยละ 17.02 ฟังวิทยุช่วงเวลา 13.00 - 14.00 น. เป็นประจำ

ตารางที่ 20 สถานที่ที่เกษตรกรฟังวิทยุ

สถานที่ที่เกษตรกรฟังวิทยุ	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
อยู่ที่บ้าน	135	95.74
ทำงานในสวน	6	4.26

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรถึงร้อยละ 95.74 ฟังวิทยุขณะอยู่ที่บ้าน ส่วนขณะทำงาน ในสวนเกษตรกรฟังวิทยุเพียงร้อยละ 4.26 สาเหตุเนื่องจากเกษตรกรบางรายให้ความเห็นว่า หากนำวิทยุกระจายเสียงไปฟังในสวน ทำให้ลำบากต่อการทำงาน

ตารางที่ 21 รูปแบบของข่าวสารด้านการเกษตร

รูปแบบของข่าวสารด้านการเกษตร	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
รายการความรู้ทางการเกษตรเป็นหลักสลับกับเพลง	78	55.32
รายการความรู้ทางการเกษตรล้วน ๆ	29	20.57
รายการเพลงแทรกความรู้ทางการเกษตร	34	24.11

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 55.62 ชอบฟังรูปแบบรายการความรู้ทางการเกษตรเป็นหลักสลับกับเพลง ร้อยละ 24.11 ชอบฟังรูปแบบรายการความรู้ทางการเกษตรล้วน ๆ ส่วนที่ชอบฟังรูปแบบรายการเพลงแทรกความรู้ทางการเกษตรร้อยละ 20.57

จะเห็นว่าเกษตรกรชอบฟังรายการแบบความรู้ทางการเกษตรเป็นหลักสลับกับเพลง เนื่องจากเกษตรกรบางคนให้ความเห็นว่าเนื้อหาทางการเกษตรเป็นความรู้ทางวิชาการ เกษตรกรอาจเบื่อหน่ายในการฟังได้ ดังนั้น ผู้จัดรายการจึงต้องมีการเปิดเพลงแทรก เพื่อมิให้น่าเบื่อจนเกินไป

ตารางที่ 22 รายการวิทยุทางการเกษตร

รายการวิทยุทางการเกษตร	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
รายการนิตยสารการเกษตร (คลื่น A.M. 1377)	33	23.40
รายการชีวิตสีเขียว (คลื่น F.M. 90.75)	7	4.96
รายการป้อนช่วยคุณ (คลื่น F.M. 94.25)	17	12.07
รายการตัวโนตแตมสี (คลื่น F.M. 104.25)	7	4.96
รายการเพื่อนเกษตรกร (คลื่น F.M. 107.5)	77	54.61

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 54.61 ชอบฟังรายการเพื่อเกษตรกรของคลื่น หรือสถานีวิทยุกระจายเสียง F.M. 107.5 (กองทัพภาคที่ 4) รองลงมาร้อยละ 23.40 ชอบฟังรายการนิตยสารการเกษตรของคลื่น หรือสถานีวิทยุกระจายเสียง A.M. 1377 (ส.ว.ท) ส่วนร้อยละ 12.07 ชอบฟังรายการบ้านสวนของคุณของคลื่น หรือสถานีวิทยุกระจายเสียง F.M. 94.25 (กรมอุตุนิยมวิทยา) ร้อยละ 4.96 ชอบฟังรายการชีวิตสีเขียวของคลื่น หรือสถานีวิทยุกระจายเสียง F.M. 90.75 (อ.ส.ม.ท) ร้อยละ 4.96 ชอบฟังรายการตัวโน้ตเต็มสี่ของคลื่น หรือสถานีวิทยุกระจายเสียง F.M. 104.25 (กรมตำรวจสันติบาล)

ตารางที่ 23 วิธีการเลือกฟังสถานีวิทยุกระจายเสียง

วิธีการเลือกฟังสถานีวิทยุกระจายเสียง	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
เลือกฟังเฉพาะผู้จัดรายการที่ชอบ	20	14.18
เปิดเพลงเพราะ	30	21.28
ที่มีข้อมูลข่าวสารที่ชอบ	80	56.74
คลื่นที่ฟังชัดเจนที่สุด	11	7.8

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เลือกฟังสถานีวิทยุที่มีข้อมูลข่าวสารที่ชอบ ร้อยละ 56.74 เลือกสถานีวิทยุกระจายเสียงที่เปิดเพลงเพราะร้อยละ 21.28 เลือกฟังเฉพาะผู้จัดรายการที่ชอบร้อยละ 14.18 ส่วนเลือกฟังสถานีที่คลื่นฟังชัดเจนที่สุดร้อยละ 7.8

ตารางที่ 24 การติดต่อกับทางรายการ

การติดต่อกับทางรายการ	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
เคย	0	0
ไม่เคย	141	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกร 100 เปอร์เซ็นต์ที่รับฟังข่าวสารการเกษตรจากทุก ๆ สถานีไม่มีการติดต่อกับทางรายการ เนื่องจากไม่มีความสนใจหรือสงสัย เรื่องออกอากาศเป็นเพียงผู้รับฟังอย่างเดียว เป็นการติดต่อสื่อสารแบบทางเดียวไม่มีผลสะท้อนกลับมา

ตารางที่ 25 ความน่าเชื่อถือของข่าวสารการเกษตร

ความน่าเชื่อถือของข่าวสารการเกษตร	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
เชื่อถือได้มาก	62	43.97
เชื่อถือได้ปานกลาง	75	53.19
เชื่อถือได้น้อย	4	2.84

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรร้อยละ 53.19 ให้ความน่าเชื่อถือกับข่าวสารการเกษตรจากสถานีวิทยุที่รับฟังปานกลาง ให้ความเชื่อถือกับข่าวสารการเกษตรที่รับฟังมาก ร้อยละ 43.97 และร้อยละเชื่อถือได้น้อยกับข่าวสารที่ฟัง

จะเห็นว่าเกษตรกรให้ความเชื่อถือปานกลางกับข่าวสารการเกษตรที่รับฟังเกษตรกรบางคนให้ความเห็นว่า อาจเนื่องมาจากเรื่องที่รับฟังยังไม่เคยปฏิบัติจริงทำให้เชื่อถือปานกลางเพียงแต่เพิ่มความรู้ให้แก่ตนเองเท่านั้น

ตอนที่ 3 ผลจากการรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร

ผลจากการรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ ประโยชน์ของข่าวสารการเกษตรที่เผยแพร่ทางวิทยุ ปัญหาในการรับฟัง ความเหมาะสมเรื่องทางการเกษตรที่ออกอากาศกับพื้นที่ตำบลลำสิงห์ การนำเรื่องการเกษตรที่ได้รับฟังไปใช้ ประโยชน์กับพื้นที่การเกษตรของเกษตรกร ความต้องการเรื่องใหม่ ๆ นอกเหนือจากที่เคยฟัง ความทันต่อเหตุการณ์ ข่าวสาร ปัญหาและขอเสนอแนะ

ตารางที่ 26 ประโยชน์ของรายการข่าวสารด้านการเกษตร

ประโยชน์ของรายการข่าวสารด้านการเกษตร	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
ประโยชน์มาก	134	95.04
ประโยชน์น้อย	7	4.96

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนมากคิดว่ารายการข่าวสารด้านการเกษตรมีประโยชน์มากถึงร้อยละ 95.04 รองลงมาคือคิดว่ารายการข่าวสารด้านการเกษตรมีประโยชน์น้อย ร้อยละ 4.96

ตารางที่ 27 ปัญหาในการติดตามรับฟังข่าวสารด้านการเกษตร

ปัญหาในการติดตามรับฟังข่าวสารด้านการเกษตร	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
ไม่มี	141	100.00
มี	0	0

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกร 100 เปอร์เซ็นต์ ไม่มีปัญหาในการรับฟังเลย เนื่องจากพื้นที่ของตำบลอู่ผึ้งตั้งอยู่ในพื้นที่ศูนย์กลางของจังหวัด มีสถานีวิทยุกระจายเสียงทั้ง 5 สถานีล้อมรอบ ทำให้การรับฟังชัดเจน

ตารางที่ 28 ความเหมาะสมของรายการที่เผยแพร่

ความเหมาะสมของรายการที่เผยแพร่	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
เหมาะสมเพราะเรื่องส่วนใหญ่ที่ออกอากาศจะตรงกับพืชที่ปลูกมากในอู่ผึ้ง	1	0.71
เหมาะสมเป็นบางเรื่อง	140	99.29

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 99.29 คิดว่าเรื่องที่ออกอากาศเหมาะสมบางเรื่องเป็นจากการรับฟังข่าวสารด้านการเกษตร รองลงมาร้อยละ 39.01 คิดว่าเรื่องที่ออกอากาศเหมาะสมเพราะจากการรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรเรื่องส่วนใหญ่ที่ออกอากาศจะตรงกับพืชส่วนใหญ่ที่ปลูกในอู่ผึ้ง

ตารางที่ 29 ประโยชน์จากการรับฟังข่าวสารด้านการเกษตร

ประโยชน์จากการรับฟังข่าวสารด้านการเกษตร	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
ประโยชน์มาก	85	60.99
ประโยชน์ปานกลาง	56	39.01

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 60.99 ได้รับประโยชน์มากจากการรับฟังข่าวสารด้านการเกษตร และร้อยละ 39.01 ได้รับประโยชน์ปานกลางจากการรับฟังข่าวสารด้านการเกษตร

ตารางที่ 30 ประโยชน์ที่รับฟังข่าวสารการเกษตรต่อการทำการเกษตรของเกษตรกร

ประโยชน์ที่รับฟังข่าวสารการเกษตรต่อการทำการเกษตรของเกษตรกร	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
มีประโยชน์		
- นำกลับไปใช้ในการปรับปรุงพื้นที่เพาะปลูกและวิธีการผลิตทางการเกษตร	51	36.17
- เพิ่มความรู้ให้กับตัวเอง	45	31.91
- เปลี่ยนแปลงและพัฒนาความคิดของตนเองในการทำการเกษตรแบบเก่าเป็นแบบใหม่	6	4.26
- สามารถผสมผสานการเกษตรแบบเก่าและใหม่ให้เหมาะสมกับอาชีพเกษตรของตนเอง	18	12.77
- สามารถใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และปัจจัยการผลิตของตนที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ (ดิน, น้ำ, ปุ๋ย, เมล็ดพันธุ์ และยาปราบศัตรูพืช) เพิ่มขึ้น	21	14.89

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรรับฟังข่าวสารการเกษตรคิดว่าประโยชน์ โดยนำกลับไปใช้ในการปรับปรุงพื้นที่ และวิธีการผลิตทางการเกษตรร้อยละ 36.17 รองลงมาร้อยละ 31.91 ได้รับประโยชน์เพื่อเพิ่มความรู้ให้กับตนเอง ร้อยละ 14.89 ได้รับประโยชน์สามารถใช้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทรัพยากรธรรมชาติ และปัจจัยการผลิตของคนที่มียู้อย่างมีประสิทธิภาพ (ดิน, น้ำ, ปุ๋ย, เมล็ดพันธุ์ และยาปราบศัตรูพืช) เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.77 นำประโยชน์ไปใช้โดยสามารถผสมผสานการเกษตรแบบเก่า และใหม่ให้เหมาะสมกับอาชีพการเกษตรของตนเอง ส่วนร้อยละ 4.26 นำประโยชน์ในการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาความคิดของตนเอง ในการทำการเกษตรแบบเก่าและแบบใหม่

ตารางที่ 31 ความต้องการรับข่าวสารด้านการเกษตรในเรื่องใหม่ ๆ นอกเหนือจากที่ฟัง

ความต้องการรับข่าวสารด้านการเกษตรในเรื่องใหม่ ๆ นอกเหนือจากที่ฟัง	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
ไม่ต้องการ	141	100.0
ต้องการ	0	0

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรถึง 100 เปอร์เซ็นต์ ไม่ต้องการฟังเรื่องใหม่ ๆ เนื่องจากไม่สนใจเรื่องอื่น ๆ นอกจากเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพืชที่ตนปลูกเท่านั้น

ตารางที่ 32 ความทันต่อเหตุการณ์ของข่าวสารด้านการเกษตร

ความทันต่อเหตุการณ์ของข่าวสารด้านการเกษตร	จำนวน (N = 141)	ร้อยละ
ทันต่อเหตุการณ์	141	100.0
ไม่ทันต่อเหตุการณ์	0	0

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรคิดว่าเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเกษตรที่ออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงทันต่อเหตุการณ์ในยุคปัจจุบัน โดยเกษตรกรบางรายให้ความเห็นว่าเนื่องจากเรื่องที่ออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียงเป็นเรื่องของเหตุการณ์ปัจจุบันทั้งสิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกร ส่วนใหญ่มีปัญหาจากการรับฟังเนื้อหาของรายการด้านการเกษตรที่ออกอากาศยาวและแบ่งออกเป็นหลายตอนจนเกินไป

เกษตรกรในตำบลถ้ำสิงห์ที่เป็นประชากรตัวอย่างให้คำแนะนำว่าเรื่องที่ออกอากาศควรจบในครั้งเดียว และไม่ควรเสนอเรื่องยาวหรือหลายตอนจนเกินไป ผู้จัดรายการเกษตรของทุกสถานี ควรมีการเข้ามาสำรวจว่าเกษตรกรทั่วทุกพื้นที่ ในจังหวัดมีความต้องการฟังเรื่องเกี่ยวกับอะไรบ้าง โดยเข้าสำรวจและสอบถามจากเกษตรกรผู้ฟัง เพราะบางสถานีออกอากาศเกี่ยวกับเรื่องที่ไม่เหมาะสมกับพื้นที่ของจังหวัดชุมพร ทำให้เกษตรกรผู้ฟังไม่สนใจ ดังนั้น ควรเป็นเรื่องที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และท้องถิ่นในจังหวัดชุมพร สามารถกระทำได้

บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และสังคมโดยทั่วไปของเกษตรกร

จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือ ประมาณ ร้อยละ 65.96 โดยมีอายุอยู่ระหว่าง 41 - 50 ปี ร้อยละ 24.82 รองลงมามีอายุอยู่ระหว่าง 51 - 60 ปี ร้อยละ 23.40 โดยเกษตรกรในตำบลถ้ำสิงห์มีอายุเฉลี่ย 42 ปี มีภูมิลำเนาเดิมส่วนใหญ่ในจังหวัดชุมพรร้อยละ 60.28 และมีบางส่วนที่ย้ายมาตั้งถิ่นฐานในตำบลถ้ำสิงห์ รองลงมาคือ จังหวัดราชบุรี ร้อยละ 14.89 เกษตรกรส่วนมากนับถือศาสนาพุทธสถานภาพสมรสของเกษตรกรแต่งงานแล้วร้อยละ 97.16 ส่วนที่เหลือเป็นคนโสด ร้อยละ 2.84 ได้รับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 95.03 รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 3.55 มีจำนวนสมาชิกภายในครอบครัวอยู่ระหว่าง 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 58.16 รองลงมามีจำนวนสมาชิกในครอบครัวอยู่ระหว่าง 1-3 คน คิดเป็นร้อยละ 34.75 และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานด้านการเกษตรส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 1-2 คน โดยคิดเป็นร้อยละ 73.76 รองลงมาอยู่ระหว่าง 3-4 คน คิดเป็นร้อยละ 23.40 โดยมีจำนวนแรงงานภายในครอบครัวเฉลี่ย 2 คน เกษตรกรมีรายได้ต่อปี/ครอบครัว ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 10,000-30,000 บาท ร้อยละ 26.95 รองลงมามีรายได้ต่อปี/ครอบครัวอยู่ระหว่าง 30,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.40 โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อปี/ครอบครัว 45,000 บาท ส่วนลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรส่วนใหญ่ในตำบลถ้ำสิงห์เป็นของตนเองอยู่ระหว่าง 1-20 ไร่ ร้อยละ 70.92 รองลงมาถือครองพื้นที่อยู่ระหว่าง 21-40 ไร่ ร้อยละ 21.99 โดยเฉลี่ยถือครองพื้นที่ประมาณ 17 ไร่/ครอบครัว และส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 85.82 และไม่เป็นสมาชิกกลุ่มใด ๆ เลย ร้อยละ 14.18

สภาพการรับฟังและรับรู้ข่าวสารด้านการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร

จากการศึกษาสภาพการรับฟัง และรับรู้ข่าวสารการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียง พบว่าส่วนใหญ่เกษตรกรรับรู้ข่าวสารด้านการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงเป็นอันดับที่ 1 ร้อยละ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

51.57 รองลงมาคือ โทรทัศน์เป็นอันดับที่ 2 ร้อยละ 35.56 เกษตรกรมีจำนวนวิทยุกระจายเสียงส่วนใหญ่จำนวน 1 เครื่อง คิดเป็นร้อยละ 92.16 รองลงมามี 2 เครื่อง คิดเป็นร้อยละ 6.38 สื่อที่ให้ข่าวสารด้านการเกษตรที่เกษตรกรชอบมากที่สุด โทรทัศน์ ร้อยละ 60.28 รองลงมาคือ วิทยุกระจายเสียง ร้อยละ 39.01 ความบ่อยครั้งในการรับฟังวิทยุของเกษตรกรประมาณ 1-2 วัน/สัปดาห์ และเกษตรกรไม่เคยฟังวิทยุขณะทำงานของเกษตรกรประมาณร้อยละ 53.19 รองลงมาคือฟังขณะทำงาน 1-2 วัน/สัปดาห์ เวลาที่ฟังวิทยุบ่อยที่สุดในตอนเช้า ช่วงเวลา 05.00 - 10.00 น. ขณะอยู่ที่บ้านร้อยละ 95.74 รองลงมาฟังขณะทำงาน ในสวน ร้อยละ 4.26 ชอบรูปแบบของข่าวสารการเกษตรแบบรายการความรู้ทางการเกษตรเป็นหลัก สลับกับเพลง ร้อยละ 55.32 รองลงมาชอบฟังรูปแบบข่าวสารการเกษตรแบบรายการเพลง แทรกความรู้ทางการเกษตร ร้อยละ 24.16 ชอบฟังรายการเพื่อนเกษตรกร คลื่น F.M. 107.5 ของกองทัพภาคที่ 4 รองลงมาคือรายการนิตยสารการเกษตร ร้อยละ 23.40 คลื่น A.M. 1377 ของ ส.ว.ท มีวิธีการเลือกฟังสถานีวิทยุที่มีข่าวสารที่ชอบ ร้อยละ 56.74 รองลงมามีวิธีการเลือกจากสถานีที่เปิดเพลงเพราะ คิดเป็นร้อยละ 21.28 ไม่มีการติดต่อกับทางราชการเลย (100%) และมีความเชื่อถือปานกลางกับข่าวสารการเกษตรที่ออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียง ร้อยละ 53.19

ผลจากการรับฟังข่าวสารด้านการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนมากร้อยละ 95.04 เห็นว่ารายการข่าวสารการเกษตรมีประโยชน์มาก และเกษตรกรทั้งหมด (100.0 %) ไม่มีปัญหาในการติดตามรับฟังข่าวสารด้านการเกษตร เกษตรกรเห็นว่าข่าวสารการเกษตรแพร่ ทางวิทยุกระจายเสียงเหมาะสมเป็นบางเรื่องกับตำบลถ้าสิ่งถึงร้อยละ 99.29 และคิดว่าได้รับประโยชน์มากจากการฟังข่าวสารการเกษตรร้อยละ 60.99 รองลงมาคิดว่าได้รับประโยชน์ปานกลาง ร้อยละ 39.01และได้รับประโยชน์จากการรับฟังข่าวสารการเกษตร โดยนำกลับไปใช้ในการปรับปรุงพื้นที่ และวิธีการผลิตทางการเกษตรของตนเอง ร้อยละ 36.17 รองลงมาคือ เพิ่มความรู้ให้กับตัวเอง ซึ่งเกษตรกรทั้งหมด (100.0 %) ไม่ต้องการฟังข่าวสารด้านการเกษตรเรื่องใหม่ ๆ หรือเพิ่มเติมในเรื่องใดนอกเหนือจากที่รับฟังตามปกติและมีความเห็นว่าข่าวสารการเกษตรที่เผยแพร่ทางวิทยุกระจายเสียงมีความทันต่อเหตุการณ์ (100.0 %) เช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาด้านการใช้ภาษาทางวิชาการ หรือใช้ศัพท์ต่างประเทศทำให้เข้าใจยาก การอธิบายไม่ชัดเจน การจัดลำดับขั้นตอนไม่ดีทำให้สับสน และการออกอากาศช่วงเวลาไม่เหมาะสม แต่มีปัญหาด้านเนื้อหาสาระที่ไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากบางรายการออกอากาศเรื่องยาวจนเกินไปยากต่อการติดตามรับฟังของเกษตรกร

ข้อเสนอแนะของเกษตรกรคือต้องการให้ผู้จัดรายการสำรวจความต้องการฟังข่าวสารการเกษตรเรื่องใดบ้าง และเรื่องที่เผยแพร่ทางวิทยุกระจายเสียงควรเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของจังหวัดชุมพรด้วย รวมถึงเรื่องที่ออกอากาศควรจบในเวลาสั้น และเรื่องไม่ควรยาวจนเกินไป

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

จากผลการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษา มีข้อเสนอแนะบางประการให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดรายการวิทยุการเกษตร ดังต่อไปนี้ คือ

1. ช่วงเวลา ในการจัดทำรายการวิทยุการเกษตร ควรเป็นเวลาที่เกษตรกรว่างจากปฏิบัติงานในสวน คือ ตอนเช้า ประมาณ 05.00 - 10.00 น. เพราะจากการศึกษาพบว่า ช่วงเวลาดังกล่าวเกษตรกรสนใจรับฟังวิทยุกระจายเสียงมาก ดังนั้น ทางผู้จัดรายการทางการเกษตรควรนำขอมูลและข่าวสารการเกษตรมาออกอากาศในตอนเช้า

2. รายการเกษตรที่เผยแพร่ทางวิทยุกระจายเสียง ควรเป็นเรื่องที่เกษตรกรสนใจ และสามารถนำไปใช้ในสวนและไร่นาได้ เช่น ข่าวสารด้านการตลาด และราคาสินค้าเกษตรในแต่ละช่วงเวลาการใส่ปุ๋ย และการใส่สารเคมี เป็นต้น

3. ความเคลื่อนไหวของราคาสินค้าเกษตร ปัจจัยการผลิต ควรแจ้งให้เกษตรกรทราบเป็นระยะ ๆ

4. ผู้เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน ควรหันมาส่งเสริมในรายการ ด้านการเกษตรทางวิทยุกระจายเสียงให้มากขึ้น เพราะจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรให้ความสนใจในการติดตามรับฟังข่าวสาร ด้านการเกษตรจากวิทยุกระจายเสียงมากกว่าโทรทัศน์ และสื่ออื่น ๆ ดังนั้นรัฐบาลและเอกชนควรเพิ่มการพัฒนาสื่อวิทยุกระจายเสียงด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น

5. ผู้จัดรายการควรออกอากาศ เรื่องทางการเกษตรแบบครั้งเดียวจบ หรือออกอากาศให้จบเร็วที่สุด เพราะจากคำแนะนำของเกษตรกรทำให้ทราบว่า ผู้จัดรายการนำเรื่องที่เป็นความรู้ทางการเกษตรมักเป็นเรื่องยาว และต้องติดตามฟังหลายวัน บางครั้งเกษตรกรไม่มีเวลาฟังจนจบ ทำให้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวไม่ครบถ้วนสมบูรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- กัญญา ศิริสกุล. 2533. หลักการ ปัญหาและกรณีศึกษาด้านการประชาสัมพันธ์.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- กัลยารัตน์ อัฐรัตน์. 2522. การศึกษาทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อสื่อมวลชน ในหมู่
3 ตำบลคอนมะเกลือ อำเภอบัวทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ : วิทยาลัย
นิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เกื้อกูล คุปรัตน์. 2518. โสตทัศนศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราม
คำแหง.
- จงจิตร ศรีพรรณ. 2524. การสื่อสารมวลชน. กรุงเทพฯ : บางกอกการพิมพ์.
- จุมพล ศรีพรรณ. 2525. คู่มือการอบรมเจ้าหน้าที่ผลิตรายการวิทยุโครงการกลุ่มผู้ฟัง
วิทยุการเกษตรประจำปี 2525. กรุงเทพฯ.. กองเกษตรสัมพันธ์กรมส่งเสริม
การเกษตร.
- นัตร์ ชำชอง. 2535. หลักและวิธีการส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
โอเดียนสโตร์.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย . 2524. หลักการและวิธีการส่งเสริมการเกษตร. กรุงเทพฯ : สำนัก
ส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทวีวัฒน์ นิยมเสน. 2507 . การสัมมนาสื่อมวลชน ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
กรมการทหารสื่อสาร.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำนอง สังคาลวณิช . 2526. สภาพทั่วไปของสื่อทางไกลประเภทต่าง ๆ ที่ใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร. เอกสารการสอนชุดวิชาการใช้สื่อทางไกลทางงานส่งเสริมการเกษตรหน่วยที่ 1-7. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิคตอรี เพาเวอร์พอยท์.

ธวัชชัย สันคติประภา . 2524 . การติดต่อสื่อสารการเกษตร . กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นภภรณ์ อัจฉริยะกุล . 2534. เอกสารการสอนชุดของวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยุและโทรทัศน์ . มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิคตอรี เพาเวอร์พอยท์

----- . 2534. เอกสารการสอนชุดวิชาการผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง หน่วยที่ 8-15 . มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิคตอรี เพาเวอร์พอยท์.

ปัญญา หิรัญศรี . 2538 . การใช้สื่อทางไกลในงานส่งเสริมการเกษตร หน่วยที่ 1-7. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิคตอรี เพาเวอร์พอยท์.

ปรีชญา เวสารัชช . 2534 . เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อสารเพื่อการพัฒนา หน่วยที่ 9-15. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิคตอรี เพาเวอร์พอยท์.

พร เรศานนท์ . 2520 . การศึกษาปัญหาและความต้องการของเกษตรกรที่รับฟังรายการของสถานีวิทยุ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ . กรุงเทพฯ : เอกสารวิจัยฉบับที่ 2 สำนักส่งเสริมและฝึกอบรมฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัฒนา พุทธางกูรานนท์ . 2530 . สื่อสารมวลชนกับสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วัลภา อยู่ทอง . 2523 . การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรรายได้น้อยของจังหวัดลำปางและจังหวัดสกลนคร : เน้นหนักต้นตอที่เป็นวิทย์และสิ่งพิมพ์ . กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท , มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สว่าง เตลิงคพันธ์ . 2520 . ความสนใจของเกษตรกรภาคกลางต่อรายการส่งเสริมการเกษตรทางสถานีวิทยุ มก. บางเขน . กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุขสวัสดิ์ ภาษิต. 2531. การวิจารณ์รายการวิทยุกระจายเสียง. มหาวิทยาลัยรามคำแหง กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมุน อยู่สิน. 2531 . เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการรายการวิทยุกระจายเสียง หน่วยที่ 8-15 . มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิคเตอร์ เพาเวอร์พอยท์.

สุรพล จันทราปัดย์ . 2522 . ผลของวิทยุกระจายเสียงต่อผู้ประกอบการเกษตรและผู้ประกอบการอื่น ศึกษาเปรียบเทียบอำเภอกำแพงแสน กับอำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม . กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมเกียรติ ศรีจักรวาท. 2521. การติดต่อสื่อสารทางการเกษตร. ภาควิชาอาชีพศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองจังหวัดชุมพร . 2535. แนวทางพัฒนาการเกษตร ระดับตำบล อำเภอเมือง. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการเกษตร.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แผนที่อำเภอเมืองชุมพร

รูปที่ ๑ แผนที่จังหวัดชุมพร

สภาพทางภูมิศาสตร์ที่ตั้ง และอาณาเขต

ตำบลถ้ำสิงห์ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกออกเฉียงใต้ของอำเภอเมืองชุมพร

ทิศเหนือ ติดตำบล ชุนกระทิง

ทิศตะวันออก ติดตำบล หุงคา

ทิศตะวันตก ติดตำบล บ้านนา

ทิศใต้ ติดตำบล วิลัยเหนือ

สภาพภูมิประเทศ

- ความลาดชันของพื้นที่ ตำบลถ้ำสิงห์มีพื้นที่ทั้งหมด 18,884 ไร่ จากการสำรวจพบว่าพื้นที่ลาดชันประมาณ 7,558 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนใหญ่จะเป็นที่ลาดชันเชิงเขา มีความสูงตั้งแต่ 70 เมตร ถึง 200 เมตรจากระดับน้ำทะเลกระจายอยู่ในท้องที่ทั่วไปของตำบล คือ หมู่ที่ 4 จำนวน 2,650 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 14 หมู่ที่ 1 จำนวน 2,587 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 13 หมู่ที่ 5 จำนวน 954 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5 หมู่ที่ 3 จำนวน 1,081 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.7 และหมู่ที่ 2 จำนวน 316 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.6

- พื้นที่ราบ ตำบลถ้ำสิงห์มีพื้นที่ทั้งหมด 18,884 ไร่ มีพื้นที่ราบ 9,112 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 48 ส่วนใหญ่จะมีความสูงตั้งแต่ 10-70 เมตรจากระดับน้ำทะเล กระจายอยู่ตามหมู่บ้านต่าง ๆ ในตำบล คือ หมู่ที่ 1 จำนวน 1,035 ไร่ หมู่ที่ 2 จำนวน 1,303 ไร่ หมู่ที่ 3 จำนวน 2,300 ไร่ หมู่ที่ 4 จำนวน 1,800 ไร่ และหมู่ที่ 5 จำนวน 2,674 ไร่

เส้นทางคมนาคม

ตำบลถ้ำสิงห์ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมือง เป็นระยะทาง 25 กิโลเมตร การคมนาคมจากตำบลถ้ำสิงห์ถึงที่ว่าการอำเภอ เป็นถนนลาดยาวในตำบล 5 กิโลเมตร เป็นถนนดินลูกรัง 6 กิโลเมตร และใช้เส้นทางถนนเพชรเกษม 14 กม. รวมเป็นระยะทางประมาณ 25 กิโลเมตร การคมนาคมในหมู่บ้านใช้ถนนดินลูกรังสัญจรไปมาติดต่อกันได้ทุกหมู่บ้าน และใช้ทุกฤดูกาล

การประกอบอาชีพของประชากร

- อาชีพหลัก ตำบลถ้ำสิงห์ ราษฎรประกอบอาชีพเกษตรกรรม 554 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 92.3 ของราษฎรทั้งหมด และส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำสวนกาแฟ และปลูกแซมด้วยทุเรียน

- อาชีพรอง ราษฎรตำบลถ้ำสิงห์ มีอาชีพรายได้หรืออาชีพรอง 2 ประเภท คือ ประเภทค้าขายและรับจ้าง ค้าขาย 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 16 และรับจ้าง 10 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 1.6

การปกครองและประชากร

- ศาสนา ประชากรตำบลถ้ำสิงห์ 2,915 คน นับถือศาสนาพุทธ 2,466 คน คิดเป็นร้อยละ 84 นับถือศาสนาคริสต์ จำนวน 494 คน คิดเป็นร้อยละ 16 ประชากรที่นับถือศาสนาคริสต์อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 1

- การศึกษา ตำบลถ้ำสิงห์ มีประชากร 2,915 คน จบการศึกษาชั้น ป.4 จำนวน 1,814 คน คิดเป็นร้อยละ 62 จบการศึกษาระดับสูงกว่าชั้นป. 4 จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4

- แรงงาน ตำบลถ้ำสิงห์ ประชากรประกอบอาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม แรงงานส่วนใหญ่จึงเป็นแรงงานในครอบครัว และจะมีแรงงานจ้างจากต่างถิ่น ในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยว ผลผลิตคือเดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์ แรงงานที่ได้ส่วนใหญ่จะเป็นแรงงานจากภาคอีสาน และจังหวัดประจวบฯ การอพยพแรงงานออกไปทำงานนอกตำบลมีน้อย จากการสำรวจพบว่า มีประมาณ 8 ครัวเรือน หรือประมาณ 15 คน และอาศัยอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลถ้ำสิงห์

- การถือครองที่ดิน พื้นที่ถือครองตำบลถ้ำสิงห์ มีทั้งหมด 18,884 ไร่ หรือประมาณ 30 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ถือครองจำนวน 13,142 ไร่ หรือร้อยละ 69 ตำบลถ้ำสิงห์มีพื้นที่ถือครองจำนวน 13,142 ไร่ จากการสำรวจพบว่าในจำนวนนี้เกษตรกรถือครองโดยมีเอกสารสิทธิ์ ดังนี้ คือ นส3 ก. 2,086 หรือร้อยละ 16.8 เป็นพื้นที่ที่อยู่ในหมู่ที่ 5 ตำบลถ้ำสิงห์ พื้นที่ถือครองอีกจำนวน 11,056 ไร่ หรือร้อยละ 83.2 อยู่ในเขตป่าสงวนเกษตรกรรมมีเอกสารสิทธิ์ คือ สทก 1 อยู่ในพื้นที่ ม.1-4, 6 ตำบลถ้ำสิงห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภูมิอากาศ

- อุณหภูมิ ตำบลถ้ำสิงห์ มีอุณหภูมิสูงสุดช่วงเดือนเมษายนคือ $56.47\text{ }^{\circ}\text{C}$ และอุณหภูมิต่ำสุดช่วงเดือนธันวาคมคือ $17.64\text{ }^{\circ}\text{C}$ อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี $27.36\text{ }^{\circ}\text{C}$
- ความชื้น ตำบลถ้ำสิงห์มีความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดช่วงเดือนตุลาคม คือ 97.90% และความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดช่วงเดือนมีนาคม คือ 34.80% ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 97.67%
- ปริมาณการกระจายตัวของฝน จะเริ่มตกตั้งแต่วันที่เดือนพฤศจิกายน และจะตกมากที่สุดในเดือนพฤษภาคมคือประมาณ 300 มม. หยุดตกช่วงปลายเดือนธันวาคม - ต้นมกราคม และจะทิ้งช่วงตั้งแต่ปลายเดือนมกราคม-มีนาคม ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 1,800-2,000 มม.

สถานีวิทยุกระจายเสียงที่สามารถรับฟังได้

1. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ A.M. 1377 kHz
2. สถานีวิทยุกระจายเสียงขององค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย คลื่นความถี่ F.M. 90.75 MHz
3. สถานีวิทยุกระจายเสียงของกรมอุตุนิยมหาวิทยาลัย คลื่นความถี่ F.M. 94.25 MHz
4. สถานีวิทยุกระจายเสียงของกรมตำรวจสันติบาล คลื่นความถี่ F.M. 104.25 MHz
5. สถานีวิทยุกระจายเสียงของกองทัพภาคที่ 4 คลื่นความถี่ F.M. 107.25 MHz

แบบสัมภาษณ์ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การรับฟังข่าวสารด้านการเกษตร ทางวิทยุกระจายเสียงของเกษตรกร
ในตำบลลำสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

คำแนะนำ แบบสัมภาษณ์นี้มี 3 ตอน

ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างให้ได้ใจความ
สมบูรณ์

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมโดยทั่วไปของเกษตรกร

1. ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
2. อายุ.....ปี
3. เพศ ( ) ชาย
( ) หญิง
4. ภูมิลำเนาเดิม
( ) อยู่ในท้องถิ่นตำบลลำสิงห์
( ) ย้ายมาจากที่อื่น ระบุ.....
5. ที่อยู่ปัจจุบัน.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....
6. ศาสนาที่นับถือ
( ) พุทธ ( ) อิสลาม
( ) คริสต์ ( ) อื่น ๆ ระบุ.....
7. สถานภาพสมรส
( ) โสด ( ) สมรส
( ) หย่า ( ) อื่น ๆ ระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. สำเร็จการศึกษาระดับ

- ( ) ประถมศึกษา   ( ) อุดมศึกษา
( ) มัธยมศึกษา   ( ) อื่น ๆ ระบุ.....
( ) ตอนต้น
( ) ตอนปลาย

9. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน (รวมทั้งผู้ให้สัมภาษณ์)

10. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เป็นแรงงานด้านการเกษตร.....คน

11. รายได้ทางด้านเกษตร.....บาท

12.ฐานะของผู้ถูกสัมภาษณ์

- ( ) เจ้านาย   ( ) ผู้อาศัย
( ) อื่น ๆ ระบุ.....

13. สภาพการถือครองที่ดินทางการเกษตร

- ( ) เป็นของตนเอง.....ไร่   ( ) เช่า.....ไร่
( ) อื่น ๆ ระบุ.....

14. เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรหรือไม่

- ( ) เป็นสมาชิก ระบุ.....
( ) ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. ท่านชอบฟังรายการข่าวสารด้านการเกษตรรูปแบบใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยเรียงลำดับ)

- ( ) รายการความรู้ทางการเกษตรเป็นหลักสลับกับเพลง
- ( ) รายการความรู้ทางการเกษตรล้วน ๆ
- ( ) รายการเพลงแทรกความรู้ทางการเกษตร

10. รายการวิทยุการเกษตรที่ท่านฟังบ่อยที่สุด (เรียงลำดับ)

- ( ) คลื่น A.M. 1377 รายการนิตยสารการเกษตร
- ( ) คลื่น F.M. 90.75 รายการชีวิตสีเขียว
- ( ) คลื่น F.M. 94.25 รายการบวชนวนคุณ
- ( ) คลื่น F.M. 104.25 รายการตัวโน้ตเต็มสี่
- ( ) คลื่น F.M. 107.5 รายการเพื่อนเกษตรกร

12. ท่านมีวิธีการเลือกฟังสถานีวิทยุอย่างไรบ้าง

- ( ) เลือกฟังเฉพาะผู้จัดรายการที่ชอบ
- ( ) คลื่นที่ฟังชัดเจนที่สุด
- ( ) เปิดเพลงเพราะ
- ( ) มีการตอบทนายปัญหาและแจกของ
- ( ) ที่มีข้อมูลข่าวสารที่ชอบ
- ( ) อื่น ๆ ระบุ.....

13. ท่านเคยเขียนจดหมายหรือสอบถามปัญหาด้านการเกษตรกับผู้จัดรายการที่สนใจหรือไม่

- ( ) เคย
- ( ) ไม่เคย

14. ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่ท่านรับฟัง ถูกต้องเชื่อถือได้หรือไม่

- ( ) เชื่อถือได้มาก
- ( ) เชื่อถือได้ปานกลาง
- ( ) เชื่อถือได้น้อย
- ( ) ไม่น่าเชื่อถือ

( ) สามารถผสมผสานการเกษตรแบบเก่าและแบบใหม่ให้เหมาะสมกับอาชีพเกษตรของตนเอง

( ) สามารถใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และปัจจัยการผลิตของคนที่มืออยู่อย่างมีประสิทธิภาพ (ดิน, น้ำ, ปุ๋ย, เมล็ดพันธุ์และยาปราบศัตรูพืช) เพิ่มขึ้น

( ) อื่น ระบุ.....

( ) ไม่มี

6. ท่านต้องการรับทราบข่าวสารด้านการเกษตรในเรื่องใหม่ ๆ หรือเพิ่มเติมในเรื่องใด นอกเหนือจากที่ท่านฟังหรือไม่

( ) ไม่ต้องการ

( ) ต้องการ ระบุ.....

7. ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่ท่านรับฟังทันต่อเหตุการณ์หรือไม่

( ) ทันต่อเหตุการณ์

( ) ไม่ทันต่อเหตุการณ์

8. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

